

Trollhättan – en stolt och innovativ stad med plats för framtiden

Mål- och resursplan (MRP) 2020-2023
Budget 2020

Kommunfullmäktige 2019-11-04

Trollhättans Stad

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Fastställa Mål- och resursplan 2020-2023/Budget 2020 enligt majoritetens förslag.
2. Fastställa höjning av den kommunala utdebiteringen (skattesatsen) för år 2020 med 80 öre från 21:56 kronor per skattekrona till 22:36 kronor per skattekrona.
3. Fastställa resultatbudget, kassaflödesbudget och balansbudget för år 2020 och plan 2021-2022.
4. Fastställa driftbudget för år 2020 för samt ramar för 2021-2022 för nämnder och kommunstyrelse.
5. Fastställa fokusområde, prioriterade mål och nyckeltal.
6. Fastställa investeringsbudget för år 2020 och investeringsplan för 2021 - 2022, med specificerade objekt. Objekt märkta med (EB) skall beslutas särskilt i kommunstyrelsen.
7. Godkänna låneram med högst 500 mkr per år för 2020.
8. Kommunstyrelsen får besluta om exploateringsbudget för exploateringsområde, under förutsättning att fastställd detaljplan följs och att tomtförsäljningen beräknas täcka kostnaderna.
9. Kommunstyrelsen får disponera avsatta medel för oförutsedda utgifter och särskilda åtgärder. Avseende övergripande IT och jobb till Unga får beslutanderätten delegeras till kommunstyrelsens ordförande och social investeringsfond får delegeras till Sociala hållbarhets utskottet.
10. Kommunstyrelsen får besluta om kompensation för löneökningar vid årlig lönerrevision inom tilldelad ram, 43 mkr. Kommunstyrelsen får delegera beslutanderätten till kommunstyrelsens personalutskott.
11. Trollhättan Exploatering AB erhåller ett villkorat ägartillskott på högst 5 mkr för år 2020 och att ägartillskott för kommande år beslutas årligen i budget.
12. Nämndernas verksamhetsplan med budget ska godkännas av kommunstyrelsen och anmälas till kommunfullmäktige senast i december.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att:

1. Fastställa internräntesatser för år 2020 enligt specifikation i budgethandlingen.
2. Kompensation för personalkostnader vid årlig lönerrevision lämnas inom tilldelad ram. Ramen är styrande för totalutrymmet vid kommande löneförhandlingar. Kommunstyrelsens personalutskott får i uppdrag att fördela anslaget.
3. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för övergripande IT-investeringar och Jobb till Unga till kommunstyrelsens ordförande.
4. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för social investeringsfond till Sociala hållbarhets utskottet.

Innehållsförteckning

Majoritetens programförklaring	1
--------------------------------	---

Vision, mål och styrning

Vision	16
Styrmodell	17
Fokusområde och prioriterade mål	18
Nyckeltal	19
God ekonomisk hushållning	21

Planeringsförutsättningar

Omvärldsanalys	24
Ekonomiska förutsättningar	27
Ekonomisk analys	31

Nämnder

Kommunfullmäktige	40
Överförmyndarnämnd, valnämnd och kommunrevision	40
Kommunstyrelsen	41
Utbildningsnämnden	43
Omsorgsnämnden	45
Arbetsmarknads- och socialnämnden	47
Kultur- och fritidsnämnden	48
Samhällsbyggnadsnämnden	49

Ekonomiska rapporter

Resultatbudget	51
Kassaflödesbudget	51
Balansbudget	52
Driftbudget per nämnd	53
Investeringsbudget per nämnd	53
KS anslag oförutsett/särskilda åtgärder	54
Exploateringsbudget	56
Ramförändringar	58
Investeringsplan	61

Majoritetspartiernas Programförklaring MRP-perioden 2019 – 2022

Socialdemokraterna – Vänsterpartiet – Miljöpartiet

För ett hållbart Trollhättan

De globala målen och Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen är integrerande, odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Trollhättans stad har ett ansvar att uppnå målen och ska under kommande år intensifiera sitt arbete för att nå upp till de mål som Agenda 2030 syftar till.

Ekonomisk hållbarhet

Vår ambition är att Trollhättan ska ha en fortsatt god och hållbar ekonomi för att kunna säkerställa en bra välfärd för våra invånare. Den som är satt i skuld är inte fri och därför är ordning och reda i stadens finanser grunden för utvecklingen av Trollhättan. Vår målsättning är att genom god tillväxt och utveckling kunna ge trollhätteborna en trygg kommun där vård, skola, omsorg och miljö prioriteras. För att nå dit krävs investeringar och samarbete mellan staden och olika aktörer. Med fler jobb får vi råd med en välfärd att vara stolta över. Då kan vi investera i framtiden.

För oss är en solidarisk skattepolitik viktig. Den kommunala skatten slår hårdast mot de med lägst inkomster och därför är vår ambition oförändrad kommunalskatt. De ökade kraven på vår gemensamma välfärd kan dock komma innebära en omprövning av ställningstagandet. Kommunens taxor ska vara fortsatt låga, bland de 50 lägsta i landet.

För att kunna fortsätta att erbjuda våra invånare kvalitativa bostäder, energi och industriell utveckling till marknadsmässiga priser vill vi fortsätta värna våra kommunala bolag. Vi kommer därför inte att sälja några av våra helägda kommunala bolag under mandatperioden.

Kravet på god ekonomisk hushållning innefattar inte bara att den ekonomiska situationen ska vara i balans, utan även att verksamheten bedrivs med god hushållning, d v s att verksamheten är effektiv och produktiv, att resurserna används optimalt och att målen formas och uppnås med medborgarnas bästa i fokus.

Ekologisk hållbarhet

En av vår tids viktigaste fråga är klimatförändringarna och den omställning som måste till för att hålla nere temperaturökningarna. Enligt FN:s klimatpanel IPCC senaste rapport, så är vi på väg mot 2 graders uppvärmning redan vid år 2030. Nu är det allvar och vi måste göra allt vi kan för att se till att uppvärmningen stannar vid 1.5 grader.

Målet ska vara att underlätta för invånarna att leva mer klimatsmart. Det ska vara enkelt, kostnadseffektivt och upplevas meningsfullt att leva ett liv som är miljö och klimativänligt. Vi

vill att Trollhättan fortsätter att vara en förebild samt ligga i framkant när det kommer till ekologisk hållbarhet. Vi ska vara förberedda att anta framtidens utmaningar vad gäller klimatförändringar och ambitionen är att så snabbt som möjligt nå upp till de klimat och miljömål vi satt upp.

Vi vill värna om miljön både i vår egen stad men också globalt. Vår ambition är att öka andelen ekologiska inköp där alla verksamheter når upp till minst 60 %. Samtidigt ska rättvisemärkta och/eller så långt som möjligt närproducerade livsmedel serveras på stadens skolor, äldreboenden och andra kommunala inrättningar. Vi vill aktivt verka för att minska matsvinnet och arbeta för att maten som blir över i våra inrättningar tas till vara på konstruktiva sätt.

Ett av de stora hoten mot klimatet och miljön är idag köttproduktionen som står för 18 % av utsläppen av växthusgaser. Köttindustrin pekas ut av FN som ett område där politiken måste göra mer. Trollhättans stad har redan satt igång ett arbete med att minska stadens konsumtion av kött, vilket ska fortsätta. I det arbetet behövs en tydlighet och stöd till de som utför arbetet. Vi ska servera en kost som bygger på att främja hälsa och miljö.

Cirka en tredjedel av koldioxidutsläppen i Sverige kommer från transportsektorn. Trollhättan var tidigt ute med att producera egen biogas för sina egna fordon liksom försäljning till allmänheten. I framtiden kommer transportsektorn att erbjudas även andra fossilfria drivmedel och Trollhättan har ambitionen att vara helt koldioxidneutralt i sin egen fordonsflotta till 2020. Vi kommer också att på olika sätt verka för att även leverantörer och entreprenörer använder fossilfria drivmedel i sitt transportarbete för kommunen. Godstransporter ska flyttas från landsväg till järnväg och sjöfart. Trollhätte kanal är en viktig del i sjöfarten och när den byggs om, så måste miljöaspekterna tas i anspråk.

Plast som hamnar i vår natur och vatten är ett problem som bara ökar. Det är nu viktigt att Trollhättans stad tar ett krafttag för att minska plasten i våra verksamheter samt fasar ut onödiga engångsartiklar. Staden ska agera för en cirkulär ekonomi som bygger på ett kretslopp där så mycket som möjligt återvinns.

Social hållbarhet

Barnen är vår framtid och för oss i majoriteten är det en självklarhet att Trollhättan ska vara ett tryggt, rättvist och solidariskt samhälle att växa upp i. Grunden för god hälsa och välbefinnande läggs under uppväxtåren, där en trygg hemmiljö och familjesituation spelar en mycket viktig roll. Barn och unga är beroende av skydd, omsorg och tillitsfulla relationer med vuxna.

FN:s Barnkonvention säger att barn och ungas rättigheter ska tillgodoses oavsett uppväxtvillkor och individuella förutsättningar och det här ser vi som en viktig utgångspunkt inom alla våra verksamheter. När barn och ungas röster och tankar aktivt tas del av och genom att se varje beslut som ska tas ur ett barn och ungdomsperspektiv gör vi denna konvention till en ledstjärna i vårt politiska arbete.

Ett samhälle som bygger på social hållbarhet kräver likvärdiga förutsättningar för utbildning, sysselsättning och en god ekonomisk situation, där människor kan känna sig delaktiga och betydelsefulla för Trollhättan och dess framtid. Alla ska ha möjlighet att bo bra, känna gemenskap och tillit till andra. Trollhättan är och ska fortsätta vara ett samhälle där invånare

ska ges förutsättningar för att uppleva trygghet och ges möjlighet till en god hälsa. Ett socialt hållbart samhälle har ett inkluderande förhållningssätt där samhällets institutioner anpassar sig till invånarnas behov och förutsättningar så att marginalisering och diskriminering motverkas. Därför är ökat arbetsdeltagande, god utbildning, jämlika och jämställda livsvillkor samt trygga och goda uppväxtvillkor viktiga utgångspunkter i vår politik. En god folkhälsa är en förutsättning för ett jämställt samhälle. Forskning visar idag på stora skillnader i både hälsa, ohälsa och livslängd mellan olika samhällsklasser.

Vi ser de sociala insatserna och det förebyggande arbetet som viktigt och nödvändigt i utvecklandet av att öka den sociala hållbarheten i staden. Målet för vår politik kan aldrig vara något annat än en vision om ett Trollhättan där god hälsa omfattar alla invånare och för att nå dit behöver vi investera i människans hela livsperspektiv.

Trygg i Trollhättan

Brottligheten och otryggheten ska bekämpas med alla medel. Människor i Trollhättan ska känna sig trygga och därför anser vi i majoriteten att det är viktigt att jobba med både hårda och mjuka trygghetsfrågor. Det är viktigt att jobba med insatser som gör skillnad idag, men också insatser på sikt. Det är när tron på framtiden går förlorad som kriminaliteten blir ett alternativ. Vi ska bekämpa brotten, men också brottens orsaker. Kommunen ska ha ett bra samarbete med polisen, väktare, trygghetsvandrare och andra aktörer i samhället för att motverka kriminaliteten och säkerställa tryggheten i Trollhättan.

Genom att Trollhättan erbjuder en bra skola och fritids, levande kulturliv, ett första jobb och möjligheten att flytta hemifrån, så är det ett effektivt sätt att hindra att unga människor hamnar i kriminalitet. För att motverka känslan av otrygghet är det viktigt att kommunen jobbar med stadsplanering, såsom belysning i miljöer där medborgarna känner sig otrygga.

Jämlikhet

Alla människors lika värde och jämställda förutsättningar är en självklarhet. Därför ska vi arbeta aktivt mot all form av diskriminering kopplat till etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, könstillhörighet, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck. Jämlikhet ska vara en central del i all verksamhet i Trollhättan och den politik som vi bedriver. Allt för många människor med funktionsnedsättning har inte möjlighet att delta på lika villkor i flera av samhällets områden.

Alla människor ska bemötas med hög integritet, värdighet och respekt. Arbetet är en viktig del i människors liv, bland annat för att det skapar en social samhörighet. Därför är det viktigt att människor med funktionsnedsättning ska få det stöd som hen behöver för att komma in på arbetsmarknaden. Barnfattigdom är en stor utmaning som vi måste bekämpa i Trollhättan. Därför är det viktigt att vi bekämpar sociala och ekonomiska skillnader och driver en politik som gynnar alla barn. Vår målsättning är att skapa ett inkluderande samhälle där alla behövs och kan delta.

Jämställdhet

Jämställdhet handlar om jämlikhet mellan kvinnor och män som ska ha samma möjligheter och likvärdig makt att forma samhället och sina egna liv. Dock finns det olika förväntningar

på flickors och pojkars och kvinnors och mäns beteenden och uttryck. Trollhättans stad ska bekämpa de strukturer och kategorier av förtryck som särskiljer och värderar könen olika. Jämställdhetsarbetet ska vara högt prioriterat och jämställdhetsperspektivet ska alltid finnas med när besluten tas. Kvinnor har oftast inte samma möjlighet som män när det kommer till utbildning, ekonomi, inflytande, makt och arbete. För att komma tillrätta med den här ojämställdheten, så måste relationerna mellan könen förändras.

Hedersrelaterat våld ska förebyggas genom fortsatt arbete med metodutveckling, seminarier, utbildning och nätverksutbyte för att öka förståelsen hos personalen som arbetar med frågan. Trollhättan har blivit uppmärksam i sitt arbete med att stärka sitt stöd för våldsutsatta kvinnor. En annan viktig del i det här arbetet är att vi har heltid som norm. Det här är en jämställdhetsreform som vi ska fortsätta att stå upp för. Alla människor ska få möjlighet att leva det liv som passar dem utan att påverkas av samhällets förväntningar. Majoriteten i Trollhättan ska fortsätta driva en feministisk politik som leder till frihet.

Samverkan

Trollhättans stad ska fortsätta utveckla samverkan med kommunerna i Fyrbodal, men också med övriga kommuner i Västra Götaland. Ett nära samarbete med andra är ett självklart förhållningssätt för att skapa ett helhetsperspektiv för Trollhättans utveckling. En kommun kan inte göra allt själv. Därför är det viktigt att vi fortsätter att bygga en god samverkan med andra aktörer såsom statliga myndigheter, Västra Götalandsregionen, näringsliv och föreningsliv.

Inkludering och mångfald

Trollhättans arbete med inkludering och mångfald ska självfallet utgå från alla människors lika värde med samma rättigheter och skyldigheter. Alla former av rasism, diskriminering och främlingsfientlighet ska motverkas. Människor som flyr eller flyttat över gränserna i hopp om ett bättre liv och nya möjligheter ska finna trygghet i Trollhättan. Vi ser den kulturella mångfalden och olikheterna som en styrka.

För att nyanlända ska kunna vara en del av samhället, så är det viktigt att vi jobbar vidare med möjligheter att komma snabbare in på arbetsmarknaden och att barn ska ges goda möjligheter i skolan. Det är även viktigt att vi fortsätter att förbättra kommunens matchningsarbete tillsammans med Arbetsförmedlingen och andra aktörer. Det är också betydelsefullt att utveckla nätverk som ger en plattform för kommunen, nyanlända och näringslivet att mötas. Kommunen ska fortsätta utveckla möjligheter för att kombinera jobb och svenskundervisning. Vi ska se till att vi erbjuder meningsfulla och givande insatser när det gäller SFI och samhällsorientering.

Skolan har ett centralt uppdrag för att ge nyanlända rätt förutsättningar för ett bättre liv. Därför är det viktigt att vi ger skolorna rätt resurser. Kommunen ska fortsätta att jobba med språkinläring för nyanlända och samtidigt jobba med olika projekt för att ge elever från olika delar av staden möjligheter att mötas i olika sammanhang under skolarbetet. Det här hjälper eleverna att skapa nya kontakter och en ökad förståelse för varandras verkligheter.

Verksamheter inom kultur och fritid är viktiga medverkande krafter för en bättre inkludering. Vi ska fortsätta att utveckla verksamheter där nyanlända får möjlighet att delta och ta ett steg

in i samhället. Samtidigt blir det ett bra sätt för att få en ökad kunskap om demokrati och jämställdhet.

Trollhättan har en lång tradition av att välkomna människor från olika delar av världen oavsett om de kommit hit för att arbeta, för kärlekens skull eller på flykt från krig och förtryck. Vi vill värna om det toleranta och välkomnande samhället där alla känner sig trygga. Vi vill ha ett tolerant samhälle där alla känner att de får plats och har friheten att tro vad de vill och utöva sin religion utan förtryck. Därför vill vi skapa en mötesplats där Trollhättans trossamfund får möjlighet att arbeta för ömsesidig tolerans, nyfikenhet och bygga broar mellan sig.

Vi vill aktivt arbeta för att minska ålderssegregationen i samhället vad gäller boende, social samvaro och känslan av att vara delaktig i samhället. Ensamhet är ett stort problem bland äldre och ett hot mot hälsan. Där ser vi en utvecklingspotential i de mötesplatser som redan existerar i Trollhättan och vi ser gärna ett fokus på möten över generationsgränser.

Vi kommer att aktivt arbeta för att rasism, extremism och förtryck inte ska få en grogrund i samhället. Det är viktigt att vi redan i för- och grundskolan arbetar proaktivt med att ungdomar inte dras in i dessa värderingar och därför vill vi utveckla och permanenta stödet till projektet "Resor till Förintelsen". Det är också angeläget att vi fortsätter att ha ett långsiktigt och förtroendefullt samarbete med olika grupper i samhället genom att skapa mötesplatser för alla.

Näringsliv och arbete

Vårt mål om 70000 invånare år 2030 kvarstår. Vi ska ha bra förutsättningar för våra stora, medelstora och små företag i kommunen och vi ska arbeta för att ha en bred och stark arbetsmarknad. Vi ska ha en bra och aktiv dialog med hela näringslivet. Vi ska även fortsätta att utveckla det goda samarbetet med det framgångsrika teknikkluster som finns i Trollhättan samt med industrin kring rymd, flyg och fordon. Den goda ingenjörskonst som frodas i staden har resulterat i fler arbetstillfällen och påverkar Trollhättans arbetsmarknad och kompetensutveckling på ett positivt sätt. Staden, dess invånare och näringslivet har en tradition av möta de förändringar som sker i samhället på ett proaktivt sätt.

Besöksnäringen är betydelsefull för Trollhättan. Den skapar intäkter till staden, arbetstillfällen och möten mellan människor från olika delar av världen. Trollhättan har ett attraktivt läge, då vi endast ligger cirka 40 minuter med tåg från Göteborg, samtidigt som vi kan erbjuda en spännande historia, storslagna naturupplevelser i närheten till centrum samt ett spännande kulturliv.

Vi kommer även fortsättningsvis ta vara på de stora möjligheterna som Europaväg 45 och dubbelspåret till Göteborg gett Trollhätteborna. Det är viktigt att ha en bra dialog också framöver med grannkommuner, Västra Götalandsregionen, regering och riksdag för att påverka att hela sträckan av E 45:an blir färdigbyggd.

Vid nyetableringar har kommunens näringslivsenhet ett stort uppdrag. Speciellt viktig är handeln för både arbetsmarknaden och kommunens attraktion. De olika handelscentras ska komplettera varandra och därför ska utvecklingen vara under ordnade former.

Nybyggnationen av Drottningtorget ska ge Trollhätteborna en mötesplats som de kan vara stolta över. Satsningen på centrum tillsammans med de privata aktörerna ska fortsätta och

målsättningen under mandatperioden är att vi blir utsedda till årets stadskärna. Vi ska ha ett attraktivt centrum där handel, boende, skolor tillsammans med kultur och nöjen samsas. Det är en stor tillgång för alla. Vi vill att Film i Väst ska fortsätta att utvecklas då det har blivit en del av Trollhättans identitet och är samtidigt viktig för vår arbetsmarknad. Samarbetet mellan N3 och Film i Väst bör utvecklas för att tidigt stödja och stärka barn och ungas intresse för filmskapande och rörliga medier. En annan aktör som är av stor betydelse för vår arbetsmarknad är de verksamheter som ligger under Innovatum AB. Därför måste de även fortsättningsvis få det stöd de behöver som ett led i att underlätta för etableringen av nya företag.

Studentstaden

Satsningen på Högskolan Väst i Trollhättan är en nyckel till framgång för kommunen. Under 2014 blev Trollhättan utsedd till Sveriges attraktivaste studentstad. Högskolan har gett många Trollhättebor möjlighet till högre utbildning oavsett bakgrund. Det här är vi mycket stolta över. Högskolan har ett modernt campus som är tillgängligt och är känd för den studiesociala miljön. Vi ska ha ett gott samarbete med studentkåren som har en lång tradition av inkludering. Vi ska också arbeta för att kopplingen mellan arbetsmarknaden och högskolan är så bra som möjligt.

Högskolan Väst är en styrka för vår kommun, därför tycker vi att vi måste hitta fler samverkansformer mellan våra grundskolor, gymnasieskolor, vuxenutbildningen, Högskolan Väst och andra verksamheter. Vi ska fortsätta att vara en aktiv aktör i arbetet med att skapa VFU-platser som kan vara en inkörsport till arbete i våra verksamheter.

Utveckla Trollhättans internationella profil

Den svenska industrins vagga stod i Trollhättan. Innan dess hade älvdalen kring Trollhättan bebotts i ungefär 12 000 år, alltsedan isen dragit sig tillbaka och landhöjningen tagit vid. Staden och omgivningen har en enorm rikedom av kulturhistoria, industrihistoria och socialhistoria. Det storslagna landskapet omkring staden erbjuder en unik omgivning som har dragit till sig konstnärer, filmskapare och mycket kreativitet. Vi vill stärka Trollhättans internationella profil och attraktionskraft genom att visa upp mer av Trollhättans historia i det offentliga rummet. Vi vill fortsätta utveckla vårt vänortsarbete även utanför Norden för att också ta tillvara på de goda exempel som finns runt om i världen om hur vi på bästa sätt utvecklar en hållbar stad.

Personalpolitik

En stark personalpolitik är viktigt för oss i majoriteten i Trollhättan. Om stadens anställda trivs med sitt arbete kommer de också att kunna erbjuda trollhätteborna en bra samhällsservice. Vi tycker att det är viktigt att låta stadens anställda arbeta med stor självständighet under ansvar. De ska känna att de har en god och trygg arbetsgivare med gott ledarskap. Målet är att skapa goda arbetsplatser genom ett bra arbetsklimat.

Vi ger alla anställda i Trollhättans stad rätt till att jobba heltid, med deltid som en möjlighet, och har målet att minska antalet timanställningar. Delade turer kommer att avskaffas under mandatperioder. För att utveckla delaktigheten och inflytandet för våra medarbetare, så vill vi att de ska ha möjligheten att utveckla och testa olika arbetstidsmodeller som främjar ett hållbart arbetsliv som till exempel arbetstidsförkortning med bibehållen lön i lämplig

verksamhet. Vi anser att det är viktigt att en ständig omvärldsbevakning sker vad gäller försöksverksamheter runt om i landet gällande exempelvis schemaläggning, arbetstidsförkortning och intraprenader. Vi ställer oss positiva till arbetsrotation inom stadens verksamheter.

Vi vill ha gott samarbete med de fackliga organisationerna, eftersom vi tror att starka oberoende parter är viktigt för ett sunt arbetsplatsklimat. Vi vill stärka kompetensutvecklingen för stadens anställda och arbeta för en lönepolitik där individuell lönesättning utgår från gemensamma arbetsvärderingskriterier. Trollhättans stad ska fortsätta att arbeta för jämställda och jämlika löner mellan kvinnor och män och där är vi övertygade om att vårt beslut om rätten till heltid är ett steg i rätt riktning. Inom kvinnodominerade yrken som äldreomsorgen har deltider och visstidsanställningar länge begränsat kvinnors löneutveckling på arbetsmarknaden. Vi vill prioritera en god arbetsmiljö där den psykosociala arbetsmiljön utgör en viktig del. Vi vill även utveckla dialogen och delaktigheten med fokus på underifrånperspektivet mellan stadens anställda och förtroendevalda.

Barnomsorg och utbildning

Vi vill investera tidigt i barns utveckling. Därför är det viktigt att alla barn i Trollhättan får gå i en förskola och skola med hög kvalitet. Vi vill ha en förskola och skola som präglas av trygghet, kunskap och likvärdighet där eleverna möts av en miljö som präglas av jämlikhet och demokratiska värderingar. Vi betonar den värdegrund som utgår från frihet, jämlikhet och solidaritet.

Våra verksamheter ska ha ett tydligt genusperspektiv, så att elever inte hindras av samhällets begränsande könsroller i sin utveckling och i sina val. I dag finns det förväntningar från samhället för hur människor bör vara och uppträda utifrån sitt biologiska kön. Dessa föreställningar och förväntningar på att vi ska inordna oss efter begränsande könsnormer börjar redan när ett barn är litet. Därför måste genusperspektivet genomsyra hela förskole- och skolverksamheten. För att åstadkomma de bästa förutsättningarna för utveckling och lärande krävs trygghet, stimulans, kompetent personal, engagerade föräldrar och samverkan med samhälle och arbetsliv. Vi ska under mandatperioden värna om rätten till en högkvalitativ modersmålsundervisning för våra barn och unga. Vi är övertygade om att alla tjänar på om samhället satsar extra mycket på barn och ungdomar med särskilda behov. Därför står vi för en resursfördelning som utgår från ett socialt perspektiv. Vi vill fortsätta att utveckla föräldrarnas möjligheter till engagemang i det demokratiska arbetet och öka samverkan mellan hem och skola.

Förskola

Trollhättan ska ha en förskola som motsvarar barnens behov av trygghet och utveckling. Föräldrarnas deltagande och personalens pedagogiska kompetens är viktiga byggstenar för att ge barnen den omsorgen. Vi ska fortsätta att erbjuda barnomsorg hela dygnet och så långt som möjligt erbjuda barnomsorg i närmiljön. Vi vill öka personaltätheten i förskolorna, samt fortsätta utveckla den pedagogiska kvaliteten inom verksamheten genom att se över arbetsuppgifterna och anpassa barngruppernas storlek efter barnens behov. Förskolan ska också tydligare sträva efter att vara första länken i det ”livslånga lärandet”, där utvecklingen av olika lärmiljöer inom matematik, språk, kultur och utomhuspedagogik ska fortsätta. Vi vill även arbeta för att förskolorna ska ha möjlighet till fler socialpedagoger i sina verksamheter. Fortsättningsvis vill vi också se över möjligheterna för att öka vistelsetiden i förskolan.

Skola

En likvärdig skola leder till att fler ungdomar går ut med fullständiga betyg och har därmed större chans till arbete och vidareutbildning och i förlängningen ett gott liv. Trollhättans stad kommer att fortsätta arbetet med att möjliggöra för eleverna i grundskolan att ytterligare förbättra skolresultaten genom exempelvis läxhjälp. Målsättningen är att alla elever ska gå ur grundskolan med behörighet till gymnasiet. Vi fortsätter därför vår framgångsrika läsa-, skriva- och räknasatsning för de yngsta eleverna, där fler extralärare, bibliotekarier och specialpedagoger stärker upp i klassrummet. Det här leder till att fler professioner tillsammans kan ägna mer tid åt varje elevs utveckling. Våra resurser ska fördelas efter behov.

Trollhättan ska fortsätta att utveckla studiehandledningen för våra nyanlända elever och motivera särskilt duktig personal att arbeta på skolor med större behov, så att ingen elev lämnas efter. Skolan ska vara inkluderande för alla och därför fortsätter vi vårt lyckosamma och framgångsrika arbete på vår sluss för nyanlända elever. Vi vill anställa fler kuratorer och socialpedagoger till stöd för att förbättra elevernas psykiska och fysiska hälsa. Ett särskilt uppdrag har lagts till våra skolor att utveckla fysiska aktiviteter för lek på raster samt före och efter skoldagen. Här har våra fritidshem tillsammans med idrottsundervisningen en nyckelroll att bland annat organisera rastverksamhet, så att alla elever nås. Vi vill att fritidsverksamheterna har ett meningsfullt och kvalitativt innehåll.

Kunskapsförbundet Väst

Utbildning är viktig och skapar förutsättningar. Vi lever i ett samhälle där förändringstakten hela tiden ökar och där människor i allt större utsträckning byter arbete, flyttar eller gör andra skiften i sina liv.

Kunskapsförbundets Västs uppdrag handlar om att skapa de bästa förutsättningarna för unga människors fortsatta resa i livet, men det handlar också om att hjälpa dem som vill förändra sitt liv genom att skaffa en ny utbildning. Det gemensamma handlar om att förverkliga drömmar, så att alla våra elever kan bli så mycket de kan.

Kunskapsförbundet Väst ska fortsätta att utveckla verksamheten. Kvalitet, attraktivitet och effektivitet ska fortsatt vara fokusområden. Kunskapsförbundet Väst har ett uppdrag att öka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten. Vi vill ge eleverna möjlighet att vara öppna och nyfikna på att lära sig nya saker, berika sina liv och växa som människor, bortom läroplanen.

Vuxenutbildning

Människor behöver rusta sig för de jobb som växer fram. Yrkesutbildningar på gymnasienivå för vuxna är en möjlighet för den som är arbetslös eller vill skola om sig till ett nytt yrke i en växande bransch. Vuxenutbildningen är central för omställning, komplettering och för att uppfylla människors drömmar. Även folkhögskolan har en viktig roll för att få människor att återfinna lusten att lära och därefter kunna gå vidare till jobb eller studier. Yrkesvux fungerar som en effektiv brygga till arbete och egen försörjning.

Efterfrågan av utbildad arbetskraft kommer att öka inom vård, skola, omsorg, service och handel. Utbudet av yrkesutbildningar ska vara så brett att det passar för både individers och företagens behov. Utbildning ger frihet och fler valmöjligheter.

Nya jobb skapas, andra förändras eller försvinner. Det ställer stora krav på förnyelse av kunskap och färdigheter. Det kräver kraftfulla insatser av vuxenutbildning och folkbildning. Trollhättan ska erbjuda alla bättre möjligheter till omställning och livslångt lärande för att undvika arbetslöshet och för att utvecklas som individer och infria sina livsmål. Arbetslösheten är ett samhällsproblem som endast kan lösas gemensamt. För det krävs att den arbetslöse har möjlighet att bygga upp det kunnande som efterfrågas.

Äldreomsorg

Ett starkt samhälle bygger på den solidariska tanken om att alla betalar efter sin förmåga och nyttjar den gemensamma välfärden efter sina behov. Äldreomsorgen är en viktig del av vår välfärdssektor och bör ständigt vara i utveckling, där invånarens behov ska avgöra och inte tjockleken på dennes plånbok.

Alla tjänster inom äldreomsorgen ska ha god kvalitet och utgå från varje människas unika behov och förutsättningar, med bibehållen värdighet och integritet. De äldre ska ges möjlighet att ha stort inflytande över planering och genomförande av den egna vården och omsorgen. Alla äldre personer oavsett språklig eller kulturell bakgrund ska känna sig sedda, bekräftade och ha ett meningsfullt umgänge. Vi vill under mandatperioden aktivt arbeta för att synpunkter från brukarna och deras anhöriga aktivt tas tillvara.

Förebyggande insatser inom äldreomsorgen är ett viktigt stöd för att förlänga de goda åren efter pensioneringen och vi vill fortsätta att utveckla det här stödet. Att understödja tillgång till sociala aktiviteter för äldre är ett annat sätt att öka livskvaliteten för människor som avslutat sitt arbetsliv. De äldre ska ges möjlighet till friskvård såsom dans, promenader, studiecirklar, matlagning och andra aktiviteter i närheten av bostadsområdet. Hemtjänsten ska underlätta för äldre att delta i dessa aktiviteter.

Äldre ska mötas med respekt och tillåtas vara en del av samhället på samma sätt som tidigare i livet. Ingen får utsättas för kränkande behandling, varken fysiskt eller psykiskt, till följd av ålder, sexuell läggning, etnicitet eller könstillhörighet. Därför vill vi aktivt arbeta med normkritik inom våra äldreboenden.

Många äldre känner sig ensamma och isolerade, vi uppmuntrar gärna umgänge över generationsgränser och ser gärna att förskolor och äldreboenden finns i nära anslutning till varandra.

Våra äldreboenden ska ha fortsatt god kvalitet och erbjuda en meningsfull tillvaro samt sociala aktiviteter. Under mandatperioden tänker vi utveckla omsorgerna genom att bygga nya boenden. Kvaliteten i vården och omsorgen ska stärkas. Vi vill fortsätta att erbjuda enklare servicetjänster i hemmet utan behovsprövning.

Vi vill fortsätta höja personalens kompetens i äldreomsorgen samt erbjuda en professionell och rättssäker biståndsbedömning. Maten, den medicinska kompetensen, kvaliteten på hälso- och sjukvårdsinsatserna samt samverkan med primärvården och Västra Götalandsregionen ska fortsätta att utvecklas.

Äldreomsorgen i Trollhättan ska bedrivas i offentlig regi.

Omsorg för personer med funktionsnedsättning

Människans frigörelse från det som begränsar hen har alltid varit ett självklart mål i vår politik. Människor med olika former av funktionsnedsättningar ska därför ges förutsättningar att leva och verka i samhället på jämlika villkor. Det är samhället som skapat de hinder som gjort att alla inte kan delta på lika villkor och därför är det vårt ansvar att undanröja dessa. Personer med en eller flera funktionsnedsättningar har en särskild lagstadgad rätt till stöd och hjälp. Stödet ska ges individuellt och utgå ifrån den enskildes behov.

Kvaliteten i de insatser som erbjuds personer med funktionsnedsättning ska vara fortsatt hög. Personer med funktionsnedsättning ska ha samma rätt till stöd och utbildning som den övriga befolkningen och ska ges möjligheter att vara aktiva på arbetsmarknaden. Stöden ska utgå ifrån individens unika förutsättningar och brukarna ska ges stor delaktighet i planering och genomförande av insatserna. Tillgängligheten i staden och i stadens verksamheter är en viktig fråga vi ska fortsätta att arbeta med.

Vi ska ta tillvara på utvecklingen kring välfärdsteknik. Genom att satsa på välfärdsteknik ökar vi individens självbestämmande, delaktighet och kan skapa större frihet för alla våra brukare i Trollhättan.

Jobb åt alla – för allas skull

En av de viktigaste förutsättningarna för egen försörjning är att ha tillgång till arbete eller annan sysselsättning. Att kunna försörja sig själv och sina familjemedlemmar är också en av grundförutsättningarna för en god hälsa. Det handlar inte bara om möjligheten till försörjning utan också om rätten till arbetsdeltagande utifrån sin förmåga liksom självständighet, självrespekt och att vara oberoende.

Vi ska under mandatperioden arbeta så att fler får möjlighet att bidra till vår gemensamma välfärd, därför är det en uttalad målsättning och självklarhet att arbetsmarknadsåtgärder av olika slag ska leda till arbete. Ett väl fungerande trygghetssystem är en absolut förutsättning för att människor ska kunna komma tillbaka till arbetslivet om hen drabbas av arbetsrelaterad ohälsa, sjukdom eller förlorar sitt arbete. Den som behöver ändra sin yrkesbana ska ges möjlighet till arbetsplatsanpassad rehabilitering, utbildning och praktik.

Vi vill ställa sociala krav på de företag vi gör upphandlingar med, så att dessa tar sitt ansvar för att anställa långtidsarbetslösa trollhättebor.

Nolltolerans mot droger och brott

För att alla invånare ska känna sig trygga ska vi arbeta på bästa möjliga sätt med olika insatser för att förebygga brott. Ett narkotikafritt Trollhättan är ett självklart mål och det måste vara prioriterat.

Vi kommer att fortsätta samverka med frivilliga organisationer för att förebygga, minska och förhindra droganvändning. En god samverkan med polisen är också av största vikt i arbetet med att förhindra brott. Kommunens vuxna är viktiga i arbetet med att barn och ungdomar under 18 år ska vara drogfria. Vi vill fortsätta stödja det förebyggande arbetet som sker i våra stadsdelar genom frivilliga insatser som exempelvis nattvandring, information och kunskap för att öka tryggheten i vår kommun.

Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck måste bekämpas kraftfullt och vi måste ta en tydlig ställning för att det här inte tolereras i vårt samhälle. Kvinnor ska leva i trygghet och själva bestämma över sina liv samt ha rätten till sin egen kropp. Målsättningen är ett Trollhättan fritt från våld i alla former.

Trygg uppväxt

Barn som växer upp i familjer med våld, missbruk, förtryck eller ekonomiska problem ska ges särskilt stöd. Varje enskilt barn ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet. Individuella insatser för barn och unga ska så långt det är möjligt ges på hemmaplan och de föräldrar som behöver stöd i sin föräldraroll ska få det.

Kultur och fritid

Kultur- och fritidsverksamheten bidrar till att skapa ett rikare samhälle att leva i och verksamheterna är en viktig del av den gemensamma välfärden. Därför ska utbudet vara så brett som möjligt. Kultur- och fritidspolitiken ska kännetecknas av medskapande, delaktighet och en prioritering av barn och ungdomar oavsett samhällsklass. Alla våra verksamheter ska präglas av att vi är ett mångkulturellt samhälle och ska vara en viktig kugge i arbetet för integration och jämställdhet. Människor med funktionsnedsättning ska känna sig delaktiga i alla våra verksamheter. För att främja en god folkhälsa ska alla ha rätt till en meningsfull fritid oavsett bakgrund.

Trollhättan är en evenemangsstad som ligger i framkant när det kommer till att planera olika evenemang, vilket är något vi vill ta tillvara på. Staden ska fortsätta att ha ett stort utbud som vänder sig till alla åldrar. Här har de arrangerande kulturföreningarna en stor roll och måste därför ges stöd. Den planerade stadsparken vid Folkets Park/Hjulkvarnelund kommer att ge oss bra förutsättningar i det här arbetet. Folkbildningen inom kulturen är en viktig verksamhet som ska stödjas.

N3 bedriver flera verksamheter som vi är mycket stolta över. Kulturbyrån ska låta förskolebarn och skolelever inom den kommunala skolan möta kulturen i alla dess former. Kulturskolan ska ge eleverna undervisning med hög kvalitet. De kreativa coacherna ska stödja ungdomar som vill utforska kulturens fantastiska möjligheter.

Kronan Kulturhus ska vara en attraktiv mötesplats för Trollhättans invånare. Här ska kulturella uttryck mötas på ett sätt som främjar kontakter mellan människor och där N3 är en viktig samarbetspartner.

Konsthallen ska erbjuda ett brett utbud av lokal, nationell och internationell samtida konst. Pedagogiska aktiviteter för barn och ungdomar ska erbjudas i Konsthallen. Olika konstformer i den offentliga miljön är viktig och ska vidareutvecklas bland annat i fall- och slussområdet.

Biblioteken ska främja fri åsiktsbildning samt värna om yttrandefriheten och alla människors lika värde. Utbudet av media på biblioteken ska spegla vårt mångkulturella Trollhättan. Stadsbiblioteket blev nyligen renoverat och näst på tur blir Syltebiblioteket som får nya lokaler 2021. Biblioteken ska ha generösa öppettider och nu kan vi äntligen erbjuda

söndagsöppet på ett av stadens bibliotek. Biblioteken ska ha programverksamheter för både barn och vuxna som till exempel författarbesök, sagostunder och poesikvällar.

Kommunens fritidsanläggningar ska vara välskötta och tillgängligheten ska vara hög. Vi måste också värna om våra grön- och naturområden och vi vill att friluftslivet ska utvecklas. Det här gäller såväl i tätorten som på landsbygden. Vår ambition är att upprusta badplatsen i Sjölanda under mandatperioden. Även Arena Älvhögsborg ska utvecklas för att möta framtidens behov.

Ett stort och fungerande föreningsliv har en viktig roll i samhällsutvecklingen. Därför ska vi stödja föreningslivet med bland annat bidrag för barn- och ungdomsverksamhet

Många barn och ungdomar är engagerade i de olika idrottssporterna i Trollhättan. Därför vill vi under den här mandatperioden renovera och bygga om Slättbergshallen för att möta framtida behov. Vi ska också se över möjligheterna för friidrotten att kunna bedriva inomhusträning under vintertid. I Trollhättan finns det två kommunala ridanläggningar där båda har ett visst renoveringsbehov, därför behövs det tillföras mer resurser under kommande år för att förbättra kvaliteten.

Våra fritidsgårdar i Trollhättan ska upplevas som attraktiva och trygga mötesplatser och ska vara ett alternativ till kommersiell verksamhet. Ungdomarna ha möjlighet att påverka verksamheten. Den centralt belägna fritidsgården på Tingvalla kan i dag ta emot fler besökare än tidigare, vilket upplevs som mycket positivt bland ungdomar och personal. Vi hoppas på samma lyft för Sylte fritidsgård efter nybyggnationen som är klar år 2021.

Trollhättans stad ska i största mån bevara kulturarvet och göra den synlig och tillgänglig för allmänheten. Det finns ett stort intresse för Trollhättans historia och när staden bygger för framtiden, så ska kulturarvet bevaras och föras med i nutiden.

Stadsplanering

Ett attraktivt och spännande stadsrum med hög tillgänglighet och trygga områden ger stora möjligheter för Trollhättans utveckling. Vi ska jobba mer målmedvetet för att skapa trygga och bra offentliga mötesplatser för alla våra invånare. Att ha ett stort utbud av attraktiva lekplatser för barnen i hela Trollhättan är viktigt för oss. Vi ska fortsätta vårt offensiva arbete med att skapa miljöer, platser och enstaka punkter som ger ett mervärde för staden. Här är belysning, färg och konstnärlig utsmyckning det som stärker helhetsintrycket.

Vi ska fortsätta med att arbeta progressivt för att utveckla våra parker, naturmarker och sommarrabatter. Förtätning ska vara högt prioriterat vid nybyggnation i centrala staden. Naturliga gröna oaser ska vara en självklarhet vid exploatering av nya områden och vid förtätning av befintliga. Det är viktigt att staden prioriterar ett arbete med att få till en ökad biodiversitet och samtidigt uppmuntrar till mer stadsodling. Renhållning och skötsel av gemensamma offentliga platser ska prioriteras.

Det offentliga rummet är allas rum och därför är det viktigt för oss att sänka trösklar och öppna dörrar för att alla, oavsett ålder och bakgrund, ska känna att Trollhättan är deras stad.

Vi vill även arbeta vidare med utveckling av trafiksäkerheten på stadens vägnät där fokus ligger på ökad trygghet för oskyddade trafikanter och där barnsäkerheten har en särställning. I

arbetet med barnsäkerheten utgör skolreseplanerna en viktig del. Vägnetet ska fortsättningsvis hålla god standard liksom gång- och cykelvägar. Trollhättan ska ha en ambitiös och målmedveten plan för utbyggnaden av GC-vägarna, så att fler trollhättebor börjar cykla istället för att ta bilen. Trollhättan ska också arbeta för att möta framtidens kollektivtrafik och mobilitet. De centrala delarna av Trollhättan har under lång tid varit i behov av en ny bro som kan komplettera den tvåfiliga klaffbron, och under 2018 startar arbetet med att planera den nya Stridsbergsbron. Bron är också startskottet på den nya stadsdelen Vårvik.

Kommunala fastigheter med kulturellt värde ska vårdas och inte säljas.

Bostäder

En bra bostad är en social rättighet och vi vill att alla ska ha möjlighet att välja det boende som passar den egna livssituationen. Det är viktigt att det erbjuds olika boendeformer och att alla former av boenden finns representerade när nya bostadsområden kommer till eller när befintliga bostadsområden förtätas. Hållbara och klimatsmarta alternativ till byggnadsmaterial och boendemiljöer är en utgångspunkt vid byggandet av nya bostäder för våra invånare. Vi vill se mer byggnation i trä och naturmaterial. Vi vill fortsätta att arbeta vidare med att driva fram attraktiva, trivsamma och trygga bostadsmiljöer där hög kvalitet i arkitekturen är en nyckelfaktor. Kommunen ska kunna erbjuda akutboende för de människor som av olika skäl inte klarar eget boende.

För att staden ska kunna fortsätta att växa arbetar vi för en ökad utbyggnad av bostäder. Vi vill se till att vår markreserv och exploateringsbara mark är så väl tilltagen, så att alla som vill flytta till Trollhättan ska kunna göra det, samtidigt som vi i största mån ska undvika att bygga på odlingsbar mark. Vi vill fortsätta att verka för att underlätta och uppmuntra egen energiproduktion för de hushåll som önskar göra det. Vårt dricksvatten och vår avloppsrening ska hålla fortsatt hög kvalitet.

Genom ägandet av det kommunala bostadsbolaget Eidar, så kan vi göra det möjligt för att alla ska ha en god bostad. Om behovet finns, så vill vi göra det möjligt att bygga upp till 400 bostäder per år. Det område som ligger närmast i tid för nybyggnation är Vårvik. På Innovatumområdet kommer det byggas nya verksamhetslokaler, fler bostäder och ny förskola.

Bodialogmöten där vi träffar marknadens aktörer ska hållas med regelbundenhet och är ett viktigt instrument i stadens utveckling.

Trollhättan

Paul Åkerlund (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Mattias Foldemark (V)
Gruppledare

Esther O'Hara (MP)
Kommunalråd

Vision, mål och styrning ➤

Trollhättans Stads vision

**Trollhättan - en
stolt och innovativ
stad med plats för
framtiden**

Styrmodell

Stadens verksamhet styrs av lagstiftning och de styrdokument som kommunfullmäktige antar. Lagstiftningens grundläggande krav finns i kommunallagen, förvaltningslagen och aktiebolagslagen. Verksamheten regleras dessutom i speciallagar för olika områden. Utöver detta sker statlig styrning även i andra former genom bland annat förordningar och föreskrifter.

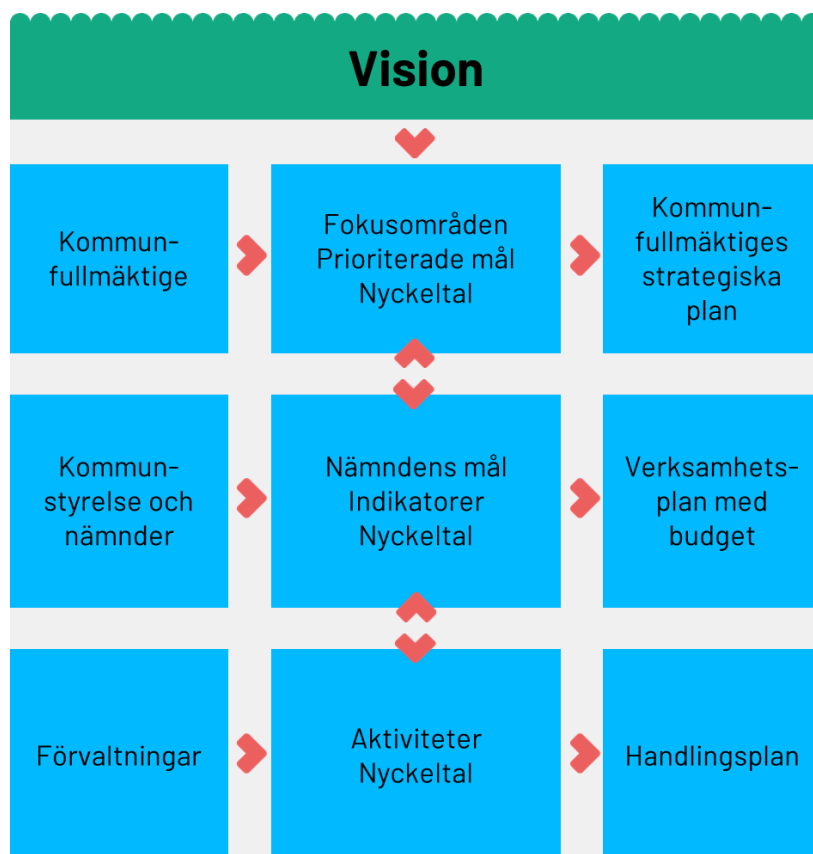
Trollhättans Stad har en vision som beskriver den gemensamma långsiktiga färdriktningen för såväl platsen som den kommunala organisationen. Visionen konkretiseras av en verksamhetsidé och ledord utgör en vägledning som ska genomsyra organisationen och dess beslut.

Styrmodellen bygger på mål- och resultatstyrning. Kommunfullmäktige beslutar i sin mål- och resursplan om de fokusområden och prioriterade mål staden som helhet ska sträva mot. Varje nämnd beslutar därefter om mål som bidrar till att fullmäktiges mål nås långsiktigt i sin verksamhetsplan med budget. Nämndernas mål följs bland annat upp av målsatta indikatorer som har fokus på resultat och effekt. En röd tråd ska finnas i styrkedjan genom en tydlig koppling mellan fullmäktiges mål, nämndens mål och det arbete som bedrivs ute i stadens verksamheter. Detta bidrar till att den politiska viljeinriktningen når hela vägen ut i verksamheten och att organisationen steg för steg närmar sig visionen.

Kommunfullmäktiges mål- och resursplan (MRP) tas fram efter varje val och ska gälla i fyra år. Det första året i den nya MRP:n är också budget för det kommande året.

Kommunfullmäktige fastställer utdebitering, totalbalanser och budgetanslagen för respektive nämnd och fastställer också investeringsbudgeten.

MRP:n ses över varje år avseende budgeten för nästa år och ytterligare två år framåt. Ekonomiska driftramar och investeringsplan så att de alltid omfattar tre år framåt.

Fokusområde och prioriterade mål

Fokusområdena anger de områden där staden har sina största utmaningar och behöver utvecklas. Fokusområden ska ange de viktigaste områden som kommunfullmäktige ska styra inom för att kommunen ska utvecklas i rätt riktning. Det ska vara områden som staden har rådighet över och ligger inom den kommunala kompetensen och budgeten. Fullmäktiges prioriterade mål avser klargöra de viktigaste målen under respektive fokusområde och utgör grunden för den politiska uppföljningen i kommunfullmäktige. De ska ange önskad riktning av utvecklingen, t. ex öka/minska. De prioriterade målen är strävansmål under perioden. Kommunfullmäktige följer också nyckeltal, som är kopplade till de prioriterade målen, som ger kommunfullmäktige information om utvecklingen över tid. Detta ska ge fullmäktige, tillsammans med nämndernas rapportering av målen, en indikation på vilken riktning som verksamheten utvecklas i.

Uppföljning av kommunfullmäktiges fokusområden görs i beskrivande text. Uppföljning av fullmäktiges prioriterade mål görs genom en professionell och kvalitativ analys av måluppfyllelsen av de mål som nämnderna kopplat till det prioriterade målet samt utveckling av de nyckeltal som är kopplade till det prioriterade målet.

Kommunfullmäktiges fokusområde 2020–2023

Ett hållbart växande Trollhättan

- Ett Trollhättan där vi tillsammans tar ansvar för både staden och dess invånares likvärdiga förutsättningar till positiv utveckling.

- Ett Trollhättan som har ett långsiktigt helhetsperspektiv utifrån aspekterna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Fokusområdets prioriterade mål 2020–2023

Ökad jämlikhet och trygghet med särskilt fokus på barn, unga och äldre

Öka hastigheten mot ett klimatsmart Trollhättan

Utveckla och stärka den lokala kraften

De globala Agenda 2030-målen kan kopplas till kommunfullmäktiges fokusområde och prioriterade mål.

Nyckeltal

Till varje prioriterat mål finns även nyckeltal som, tillsammans med de nämndsmål som är kopplade till det prioriterade målet, visar en utveckling för målet. Här nedan visas de nyckeltal som är kopplade till respektive prioriterat mål.

Prioriterat mål: Ökad jämlikhet och trygghet med särskilt fokus på barn, unga och äldre

Nyckeltal:

- ▶ **Behörighet till gymnasiet** (andel elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, hemkommun)
- ▶ **Gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 4 år** (andel)
- ▶ **Trångboddhet** (genomsnittlig bostadsarea per person, boendeform och hushållstyp).
- ▶ **Förvärvsarbetande invånare 20–64 år** (andel i förhållande till antalet i åldersgruppen)
- ▶ **Upplevd trygghet utomhus** (andel invånare 16–84 som avstår från att gå ut ensam)
- ▶ **Upplevd tillit** (definition: andel invånare 16–84 som saknar tillit till andra)
- ▶ **Föreningsaktiva äldre** (antal personer 65 år och äldre som är medlemmar i pensionärsorganisationer i förhållande till antalet i åldersgruppen)
- ▶ **Hållbart medarbetarengagemang, HME-index** (mäter såväl nivån på medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationens förmåga att ta tillvara på och skapa engagemang)

Prioriterat mål: Öka hastigheten mot ett klimatsmart Trollhättan

Nyckeltal:

- ▶ **Utsläpp växthusgaser** (egna organisationen, utsläpp av fossil koldioxid (ton) från stadens egna transporter, uppvärmning och inköpta livsmedel)
- ▶ **Matsvinn** (andel av serverad mat som slängs (tallrikssvinn) samt hur stor del matsvinn som uppkommer både vid tillagning och servering)
- ▶ **Ekologiska livsmedel** (andel av de livsmedel staden köper via ramavtal som är ekologiskt producerade)
- ▶ **Plastreduktion** (inköp av engångsartiklar av fossil plast)
- ▶ **Inköp av klimatsmarta livsmedel som minskar negativ påverkan på klimatet** (definition: mäter mängden CO₂ ekvivalenter / kg inköpta livsmedel som ett nyckeltal. CO₂ ekvivalenter = enhet för flera olika växthusgaser)

Prioriterat mål: Utveckla och stärka den lokala kraften

Nyckeltal:

- ▶ **Insikt** (företag som haft kontakt med Trollhättans Stad)
- ▶ **Valdeltagande**
- ▶ **Ungdomar 7-25 år som är medlemmar i idrottsföreningar**
- ▶ **Ungdomar 7-25 år, antal deltagartillfällen i idrottsförening** (deltagartillfällen för barn/ungdomar 7-25 år inom idrottsföreningar)
- ▶ **Det offentliga rummet** (en trygg plats där alla vill vistas)(arbete pågår för att ta fram möjliga nyckeltal)
- ▶ **Besökare som vistas i Trollhättan** (mäts via gäsnätter på hotell, vandrarhem samt camping)

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten och att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv ska riktlinjerna omfatta även denna.

Enligt kommunallagen ska kommuner varje år upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade balanskravet. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med motsvarande överskott inom tre år. Om kommunen har avsatt medel i en resultatutjämningsreserv kan kommunfullmäktige besluta, ifall riktlinjerna tillåter, att ett negativt resultat regleras mot resultatutjämningsreserven.

Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Kommuner ska också ange finansiella och verksamhetsmässiga mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Det kan också beskrivas som att varje generation ska bära kostnaden för den service som konsumeras och inte belasta kommande generationer med kostnader. Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger ihop för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

God ekonomisk hushållning för Trollhättans Stad

Det är fullmäktiges finansiella mål och fokusområde med prioriterade mål som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Trollhättans Stad. Enligt styrprinciperna som anges i dokumentet *"Bestämmelser om styrning av verksamhet och ekonomi"*, antaget av kommunfullmäktige 2019, ska dessa beslutas i mål- och resursplanen inför varje ny mandatperiod. De prioriterade målen är strävansmål under mandatperioden.

Enligt stadens styrmodell följs fokusområden och prioriterade mål upp genom nyckeltal och nämndernas mål som är kopplade till kommunfullmäktiges prioriterade mål. Nämndernas mål följs bland annat upp genom målsatta indikatorer som har fokus på resultat och effekt.

Staden anses ha god ekonomisk hushållning när de finansiella målen uppfylls och trenden visar att två av tre prioriterade mål kommer nås under mandatperioden.

Finansiella mål

En långsiktig stark ekonomi sträcker sig längre än balanskravets nollresultat. Balanskravet är därför en miniminivå. Ett överskott är nödvändigt för att ha en beredskap mot oväntade händelser (buffert) och för att finansiera investeringar.

Följande finansiella mål gäller för perioden 2020–2022:

Resultatmål

- ▶ Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag*.
**Med undantag för jämförelsestörande poster.*

Indikator: Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Resultatnivån bör, tillsammans med avskrivningar och försäljningar, finansiera en normal investeringsnivå och klara svängningar i kostnader och intäkter över en konjunkturcykel. En resultatnivå på 1 % krävs för att klara investeringsnivån (i genomsnitt 120 mkr per år), exkluderat exploateringsprojekt. En genomsnittlig resultatnivå på 1 % är en miniminivå för att kunna uppnå god ekonomisk hushållning.

Kapacitetsmål

- ▶ Soliditeten med fullfondering av pensioner, ska öka eller hållas oförändrad.

Indikator: Soliditet enligt fullfonderingsmodellen.

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har staden.

Investeringsmål

- ▶ Nettoinvesteringarna ska finansieras med egna medel*.
**Med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt.*

Indikatorer: Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringarna.

Resultatet ska tillsammans med avskrivningar och försäljning av anläggningstillgångar finansiera en normal investeringsnivå.

En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att staden finansierar investeringar med intäkter (skatt), vilket innebär att stadens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks och soliditeten förbättrats. En självfinansieringsgrad under 100 % innebär att investeringarna får finansieras med minskade likvida medel alternativt minskade placeringar eller upptagande av nya lån. Det innebär ökade finansiella kostnader och mindre pengar till verksamheten och att kommunens långsiktiga handlingsutrymme försvagas. Målet är ett genomsnitt på 100 % självfinansieringsgrad över mandatperioden.

Planerings- förutsättningar ▶

Omvärldsanalys

Samhällsekonomin

De senaste årens utveckling i världsekonomin mattas av. För såväl USA som Tyskland, som för världsekonomin sammantaget, förutses för 2020 den lägsta BNP-tillväxten på tio år. Därtill förväntas tillväxten mattas av mer i länder som är viktiga för den svenska utrikeshandeln. Bland annat beräknas låg tillväxt för Tyskland och Storbritannien, liksom för nordiska grannländer. De svenska exportutsikterna blir därför särdeles svaga, framförallt nästa år. Brexit liksom handelskonflikten mellan Kina och USA påverkar den ekonomiska situationen i världen.

I år har konjunkturen i Sverige dämpats. Inbromsningen i BNP-tillväxten som inleddes för ett år sedan förutses fortsätta, även 2020. Det svenska resursutnyttjandet faller därför nästa år och arbetsmarknaden försvagas, med vikande sysselsättning och stigande arbetslöshet. Ekonomin rör sig 2020 mot en mild lågkonjunktur. Sammantaget förutses några år av svag arbetsmarknadskonjunktur, liksom svag tillväxt för det kommunala skatteunderlaget.

Procentuell förändring	2018	2019	2020	2021	2022
<i>(om inget annat anges)</i>					
BNP*	2,4	1,2	1,1	1,7	1,7
Arbetade timmar*	2,4	1,0	-0,5	-0,1	0,8
Arbetslöshet, %	6,3	6,7	7,1	7,1	6,9
Timplön, Konjunkturlönestatistiken	2,5	2,7	3,1	3,2	3,3
Inflation, KPIF	2,1	1,7	1,8	1,8	1,9

**Kalenderkorrigerad*

KPIF-inflationen beräknas ligga inom intervallet 1,5–2,0 procent för 2020. Inflationen bedöms där inte vika påtagligt, när konjunkturen gradvis försvagas. Konsumentpriserna i Sverige beräknas stiga i något långsammare takt än 2 procent kommande år. Den offentliga sektorns finansiella sparande visar underskott från och med 2020. Utsikterna för att nå upp till överskottsmålet ser svaga ut framöver. Ett positivt sparande syns för staten och ålderspensionssystemet sammantaget. Det beräknade offentliga underskottet ligger således i kommunsektorn. Trots detta står Sveriges offentliga finanser starka, med en låg offentlig skuldsättning. Dock ökar kommunsektorns andel av den offentliga bruttoskulden.

Källa: Sveriges kommuner och landsting

Kommunernas ekonomi

Efter flera år med höga resultat för kommunerna, delvis orsakat av stark utveckling av skatteunderlaget och försäljning av mark (realisationsvinster och exploateringsintäkter), minskade kommunernas resultat med 10 miljarder 2018 till ett överskott på 14 miljarder. Vilket motsvarar 2,5 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Det var 69 kommuner som hade ett negativt resultat. Enligt Sveriges kommuner och landsting (SKL) beräknar ett nittiototal kommuner redovisa underskott för 2019. SKL bedömer att åren framöver är fortsatt problematiska. Skälet är att skatteunderlagets ökningstakt dämpas, när vi går in i en lågkonjunktur. Den tillväxt som skatteintäkterna ger räcker inte till att finansiera de ökade kostnaderna för demografin, med fler barn, elever och äldre. Samtidigt är befolkningsökningen lägre i arbetsför ålder vilket ökar problematiken.

Dessutom finns ett stort investeringsbehov. Den växande befolkningen ställer krav på bland annat nya skolor, förskolor, äldreboende och infrastruktur. Samtidigt finns ett stort underhållsbehov på befintliga lokaler.

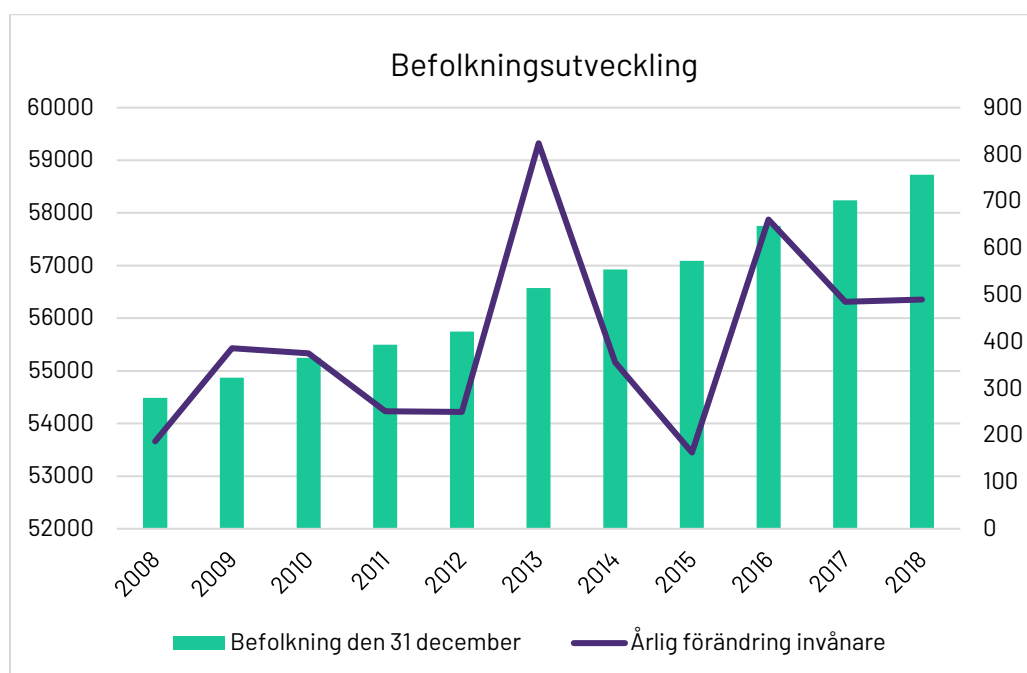
Långsiktigt är det nödvändigt att öka effektiviteten i de kommunala verksamheterna. Det handlar om att kunna hantera ökade volymer utan att kostnaderna ökar i samma takt och utan att kvaliteten försämras

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting, ekonomirapporten oktober

Befolkning

Befolkningsutveckling

Trollhättans kommuns folkmängd har ökat under 15 år i sträck. Under 2017 passerades 58 000 invånare och befolkningssiffran vid förra årsskiftet var 58 728.

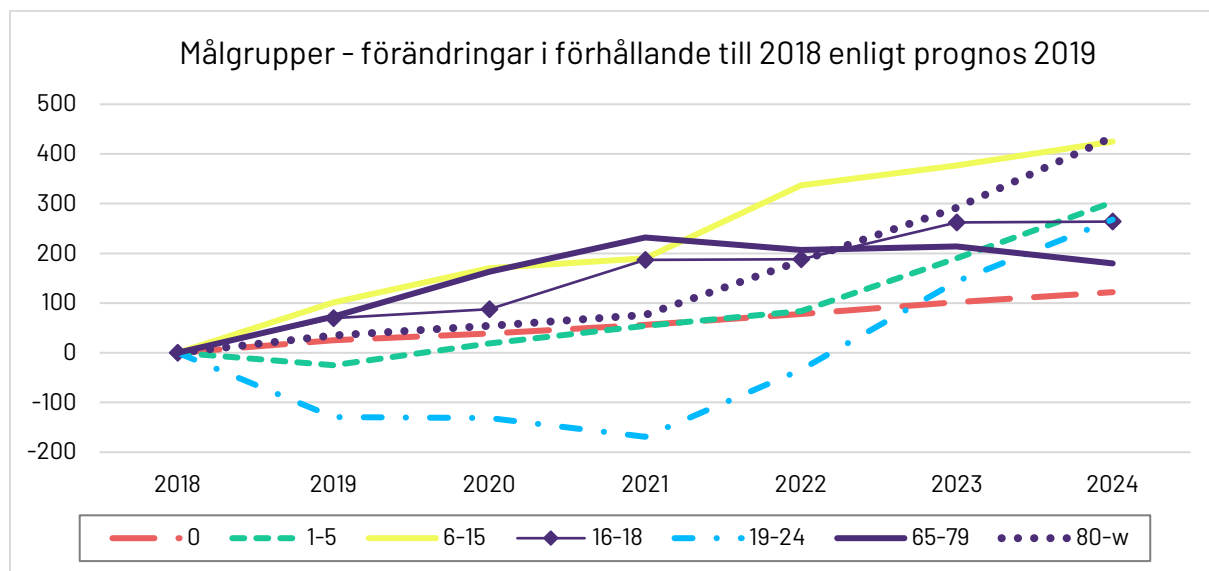
Den senaste 10-årsperioden har 29 855 personer flyttat till Trollhättan och 26 875 har flyttat härifrån. Flyttnettot har varit positivt sedan 2002 år men varierat i storlek, bland annat beroende på bostadsbyggnation och flyktingmottagning. Födelsenettet har varit positivt sedan 2007, på tio år har 6 667 barn fötts och 5 469 invånare avlidit. Sammanlagt har befolkningsökningen varit 4 241 under tioårsperioden.

Åldersstruktur

Trollhättans ålderssammansättning skiljer sig marginellt från riket. Störst är skillnaderna i åldrarna 21 - 25 år där Trollhättan har större andel. Barn och ungdom i klasserna 13-20 år har också något större andel i Trollhättan medan den sammantaget är något mindre i åldrarna 58-75 år. Under de senaste 10 åren har antalet personer 0-19 år ökat med 796 personer och åldrarna 65-79 år med 1 483 personer. Antalet 80 år och däröver har ökat med 44 personer.

Befolkningsprognos

Trollhättans Stads befolkningsprognos grundar sig i första hand på antaganden om bostadsbyggnation, flyttningar och flyktningmottagning för åren t o m 2024. För åren därefter t o m 2030 är befolkningsmålet om 70 000 invånare den viktigaste grunden. Prognosen för skatteintäkter och statsbidrag bygger på ett befolkningsantagande om 59 100 invånare den 1 november 2019. Följande diagram ger prognosens uppdelning på målgrupper i olika åldrar:

I siffror innebär prognosen för MRP-perioden att t o m år 2022 ökar antalet förskolebarn (1 - 5 år) enligt prognosen med 84 och antalet grundskolebarn (6 - 15 år) med 337 personer. Gruppen 65 - 79 år ökar med 207 och de kommuninvånare som är 80 år och däröver blir 185 fler. Ökningen av totalbefolkningen blir störst under periodens sista år 2022, främst beroende på att många bostäder beräknas bli inflyttningsfärdiga då.

Ekonomiska förutsättningar

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. De utgör närmare 79 % av de totala kommunala inkomsterna. Skatteintäkterna påverkas främst av kommunens invånarantal och utveckling av skatteunderlaget i riket. Skatteintäkter är beräknad efter SKL:s (Sveriges Kommuner och Landsting) prognos 2019-10-01 samt kommunens befolkningsprognos.

Utöver skatteintäkter är bidrag och avgifter från kommunala utjämningssystemet, där intäkter från fastighetsavgiften ingår, en viktig inkomstkälla.

De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antal invånare 1 november året innan budgetåret.

Antal invånare 1/11	2020	2021	2022
	59 100	59 700	60 150

Skatteintäkterna i budget och prognoser budgeteras och redovisas i aktuell inkomstnivå. Skatteintäkterna för 2020 grundas på taxeringsutfallet från 2017 uppräknat med SKL:s bedömning av uppräkningsfaktorer i riket för 2018, 2019 och 2020. Slutlig justering av det faktiska utfallet för 2020 sker efter taxeringen 2021 och regleras i januari 2022.

Skattesatsen höjs med 80 öre/skattekrona till 22:36 kronor per skattekrona. Vilket ger ökade intäkter med 102 mk, fr. o. m. 2020.

Mkr	Prognos 2019	2020	2021	2022
Egna preliminära skatteintäkter	2 721	2 859	2 939	3 049
Slutavräkning	3			
Prognostiserad slutavräkning 2020	-27	-8		
Summa skatteintäkter	2 697	2 851	2 939	3 049
Inkomstutjämning	569	588	610	632
Kostnadsutjämning	46	29	27	28
LSS-utjämning	5	24	20	20
Regleringsbidrag	41	61	72	62
Fastighetsavgift	105	108	111	115
Välfärdsmiljarder	25	13		
Införandebidrag		20		
Summa generella statsbidrag/utjämning	791	843	840	857
Summa	3 488	3 694	3 779	3 907
Uppräkningsfaktor %	3,2	2,5*	3,2	3,9

*Höjt grundavdrag för personer som fyllt 65 år beräknas minska skatteunderlagets ökning 2020 med 0,5 %.

Välfärdmiljarder benämns de 10 miljarder riksdagen beslutade om i samband med budgetpropositionen. Pengarna fördelas dels via det kommunalekonomiska utjämningssystemet, med kronor per invånare och dels efter en fördelningsnyckel som tar hänsyn till antal asylsökande

och nyanlända. Under 2019 och 2020 fördelas tillskottet i större utsträckning utifrån invånarantal. År 2021 kommer hela beloppet att ingå i det generella statsbidraget. Den del som är invånarbaserad ingår i posten regleringsbidraget (28 mkr). Den del som är baserat på fördelningsnyckel asylsökande och nyanlända ingår i posten tillskott (13 mkr).

Skatteintäkterna och kommunalekonomisk utjämning beräknas växa med 6,0 % under 2020, med 2,3 % 2021 och med 3,4 % 2022. Sammantaget beräknas skatteintäkterna och kommunalekonomisk utjämning öka med 12,1 % under åren 2020–2022.

Fastighetsavgiften innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde. Fastighetsavgiften är enligt prognos från SKL/SCB 2018-12-20 för 2020. För åren 2021 och 2022 är fastighetsavgiften schablonberäknad.

Det **kommunalekonomiska utjämningssystemet** syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner att tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden (geografiska, befolkningsmässiga, sociala faktorer mm).

Inkomstutjämningen kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i invånarnas genomsnittsinkomst. Trollhättans invånare har lägre medelinkomst än riket och får därför bidrag från inkomstutjämningssystemet.

Kostnadsutjämningen består av olika delar där kommuner med ogynnsam struktur får ett bidrag av staten medan kommunen med gynnsam struktur får betala till staten. Trollhättan har en ogynnsam struktur mot riket och får ett bidrag i kostnadsutjämningen.

Kostnadsutjämningarna för 2020 är enligt preliminära beräkningar från SCB 28 september. Den grundas på utredningen av kostnadsutjämningssystemet "Lite mer lika" men med vissa förändringar. Beräkningarna är preliminära och kommer att fastställas vid årsskiftet, förutsatt att riksdagen antar regeringens proposition. För Trollhättans del innebär det att bidraget minskar med -18 mkr.

Införandebidrag ges till kommuner med en försämring på över 250 kronor per invånare och år för 2020. För Trollhättans del blir det 20 mkr. Detta finansieras genom att regleringsbidraget sänks för samtliga kommuner 2020. För Trollhättans del blir detta -16 mkr. Sedan sker en gradvis nedtrappning av avdragsposten i regleringsbidragen fram till 2023. För 2021 erhåller Trollhättan inget införande bidrag men erhåller lägre regleringsbidrag.

LSS-utjämningen ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). För Trollhättans del innebär detta 20 mkr mer i bidrag 2020 än 2019.

Pensionskostnader

Kommunernas **pensionsredovisning enligt "blandmodellen"** innebär att pensionsrätt som är intjänad före 1998 inte redovisas som skuld i balansräkningen utan som **ansvarsförbindelse**. Det innebär att kommunens pensionskostnader belastas både med kostnader för de som redan gått i pension och för de som arbetar nu. För de som arbetar nu och som är födda före 1986 är pensionskostnaden den avgift på 4,5 % som varje anställd får utbetalt för att placera själv. För de som idag tjänar över 7,5 gånger prisbasbeloppet bildas även en ny skuld för den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP:en). För arbetstagare födda 1986 eller senare är pensionskostnaden helt avgiftsbaserad med 4,5 % under "taket" (7,5 inkomstbasbelopp) och 30 % över.

Som grund för pensionskostnaderna är Skandias simuleringar från augusti 2019. Särskild löneskatt på 24,26 % ingår i alla belopp. Diskonteringsräntan kommer ligga kvar på oförändrad nivå 2019.

Resultaträkning/Driftredovisning Mkr	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Pensionsutbet. ur ansvarsförbindelsen inkl. löneskatt	81	79	77	77
Intjänad avgiftspension inklusive löneskatt	114	121	124	131
Intjänad förmånsbestämd ålderspension, visstid mm	20	27	33	34
Summa kostnader (Brutto)	215	227	234	242
<i>Varav pensionsersättning från förvaltningar</i>	<i>-140</i>	<i>-160</i>	<i>-164</i>	<i>-167</i>
Finansiell kostnad	9	9	13	13

De finansiella kostnaderna avser ränte- och basbeloppsuppräknig av den del av pensionsskulden som ingår i balansräkningen inklusive den extra ansvarsförbindelsen.

Pensionsskuld Mkr	Prognos 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Pensionsavsättningar inkl. löneskatt	192	222	255	290
Extra pensionsavsättning inkl. löneskatt	127	130	135	140
Del i NÄRF:s pensionsskuld inkl. löneskatt	17	17	18	18
Summa avsättning för pensioner i balansräkning	336	369	408	448
Ansvarsförbindelse (Pensionsrätt intjänad för 1998)	1 028	985	948	907
Total pensionsskuld med ansvarsförbindelse	1 364	1 354	1 356	1 355

Ansvarsförbindelsen ökar inte längre i nominella tal utan amorteras ned genom pensionsutbetalningarna.

Finansnetto

Finansiella intäkter består av räntor för placeringar, borgensavgifter och utdelning av aktier och andelar. Genomsnittsräntan för placeringar har beräknats till 2,2% för 2020.

De finansiella kostnaderna består till största delen av ränte- och basbeloppsuppräknig av den del av pensionsskulden som ingår i balansräkningen. De är beräknade efter Skandias prognos från augusti. Ränta för lån har beräknats till 2,7 % för 2020, 3,5 % för 2021 och 3,3 % 2022.

Nämndernas förutsättningar

Ramförändringar

Jämfört med gällande budget 2019 innehåller 2020 års budget följande ramförändringar:

Nämnd, Mkr	Tillskott målgrupps- förändringar, lokaler mm	Generell neddragning 1,0%	Tillskott till nämndens förfogande	Totalt
Kommunfullmäktige	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	12	-7	5	10
Utbildningsnämnden	35	-10	11	36
Kultur- och fritidsnämnden	0	-2	1	0
Omsorgsnämnden	16	-10	11	16
Arbetsmarknads- och socialnämnden	0	-5	15	11
Samhällsbyggnadsnämnden	2	-1	1	2
Valnämnd, överförmyndarnämnd kommunens revisorer	-1	0	0	-1
Totalt	64	-35	44	73

En detaljerad lista på nämndernas ramförändringar finns under respektive nämnds avsnitt.

Statsbidrag

Förutom den budgetram som tilldelas från kommunfullmäktige finns ett stort antal riktade statsbidrag till verksamheten, som är avsedda för ett visst ändamål.

Pris- och löneökningar

Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara. Ramarna har justerats upp till 2019 års nivå, dvs. att överhång från 2019 års avtal ingår i ramarna, förutom inom vårdförbundets avtalsområde. Ramuppräknning för uppdragstagare, timlöneanställda etc. kompenseras direkt. Eventuella löneförändringar som sker vid sidan om den årliga löneöversynen kompenseras inte. Nämndernas ramar har räknats upp med 1,7 % för bidrag köp av verksamhet, övriga kostnader och 2,5 % för intäkter.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg följer ändringar i SKL:s rekommendationer. Enligt preliminära uppgifter från SKL föreslås att PO-pålägget höjas till 40,15 % till 2020. Nämndernas budgetramar har justerats för höjningen. Besked om definitivt PO-pålägg kommer i mitten av december.

Internränta

Kommunen följer SKL:s rekommendationer för internränta vid beräkning av nämndernas kapitalkostnader. För år 2020 är den 1,5 %. För internt uthyrda fastigheter och taxefinansierade verksamheter görs ett tillägg med 0,5 %, totalt 2,0 % 2020. Nämndernas ramar, förutom taxefinansierade verksamheter och interntuthyrda fastigheter, justeras vid förändring av internräntan.

Kapitalkostnads kompensation

Nämndernas kapitalkostnader för anläggningar och IT-system inom skattefinansierad verksamhet kompenseras till verklig kostnad. Inventarier, fordon etc. kompenseras inte. Taxe- och uppdragsfinansierade verksamheter måste helt intäktsfinansiera sina kapitalkostnader.

Demografiska förändringar

Utbildningsnämnden, omsorgsnämndens och kommunstyrelsen budgetar justeras för volymförändringar efter kommunens befolkningsprognos inom förskoleverksamheten, fritidsverksamheten, grundskolan, gymnasieskolan, äldreomsorgen och måltidsverksamheten. För förskoleverksamheten och fritidsverksamhetens volymförändring tas även hänsyn till nyttjandegrad. Lokalkostnader ingår inte i beloppet utan ersätts som separata anslag i MRP, efter beredning enligt lokalbehovsprocessen. Avstämning av volymförändring görs för utbildningsnämnden i delårsbokslut eller i samband med bokslut.

Ekonomisk analys

Sammanfattning

Trollhättans Stad budgeterar ett resultat för 2020 på +19 mkr, vilket motsvarar 0,5 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

För 2020 och de kommande åren i finansplanen 2021 – 2022 är osäkerheten om de ekonomiska planeringsförutsättningarna fortsatt stor. Budgetarbetet har i första hand inriktats mot 2020, medan finansplanens kommande år mer får ses som en framskrivning utifrån nu kända förutsättningar. Beräknad resultatnivå 2021 – 2022 är -11 mkr respektive +15 mkr.

Nettoinvesteringarna budgeteras till 214 mkr 2020, varav 34 mkr är hänförligt exploateringsverksamhet och 60 mkr till Stridsbergsbron. Totalt under perioden 2020 – 2022 budgeteras investeringarna till 771 mkr, varav 111 mkr är hänförligt till exploateringsverksamhet och 300 mkr till Stridsbergsbron.

Det tillskott ("de nya välfärds miljarderna") som regeringen aviserade i Budgetpropositionen för 2018, 3,5 miljarder kronor år 2019, och ytterligare 3,5 miljarder 2020 har tillförts utjämningsbidraget och innebär för Trollhättan ytterligare 20 mkr fr o m år 2020.

Hänsyn har tagits till effekt av nytt kostnadsutjämningsystem som planeras införas fr.o.m. år 2020. Den ekonomiska effekten netto för år 2020 är -14 mkr för Trollhättan.

För perioden 2020 – 2022 beräknas redovisad soliditet till 54 %, 53 % respektive 52 % och soliditeten inklusive hela pensionsåtagandet beräknas till 27 - 29 %.

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning för Trollhättans Stad används en analysmodell som utgår från fyra viktiga finansiella aspekter. Avsikten är att utifrån dessa identifiera eventuella finansiella möjligheter och problem och därigenom klargöra om Trollhättans Stad har den goda ekonomiska hushållning som föreskrivs i kommunallagen.

Resultat: Vilken balans har funnits över intäkter och kostnader under året och över tiden?

Kapacitet: Vilken kapacitet har funnits att möta finansiella svårigheter på lång sikt?

Risk: Föreligger några risker som kan påverka resultat och kapacitet?

Kontroll: Vilken kontroll har funnits av den ekonomiska utvecklingen?

Resultat och kapacitet

Skatteintäkter och nettokostnader

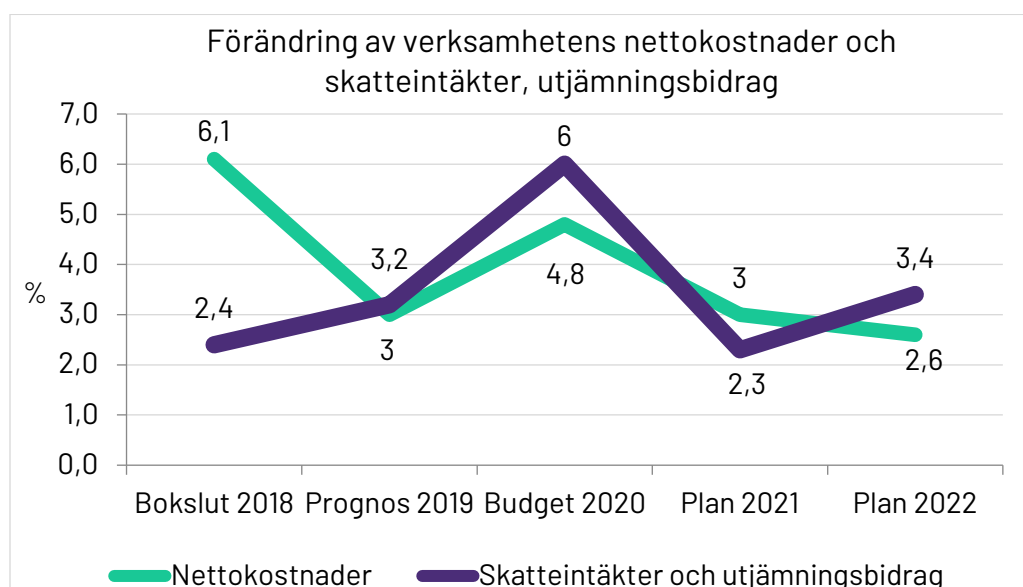
Enligt budgetanvisningarna är de ekonomiska ramarna för 2020 beräknade utifrån befintlig budget 2019 uppräknad för pris- och löneökningar och med tillägg/avdrag för målgruppsförändringar. En ramminskning 2020 gentemot nämnderna med totalt -35 mkr (-1,0 %) samt ett ramtillskott (till nämndernas förfogande) om totalt 43 mkr har gjorts.

För 2020 innebär majoritetens budgetförslag en total ramändring med 73 mkr jämfört med 2019.

- Varav generell neddragning -35 mkr
- Varav målgruppsförändringar exkl. LSS +32 mkr
- Varav enligt finansieringsprincipen 0 mkr
- Till nämndernas förfogande +43 mkr
- Varav övriga förändringar +32 mkr

Skattesatsen höjs med 0,80 kr från 21,56 kr/skkr till 22,36 kr/skkr. Det innebär att år 2020 ökar skatteintäkter och utjämningsbidrag med 6,0 % och nettokostnaderna ökar med 4,8 %.

Förändring verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter, utjämningsbidrag

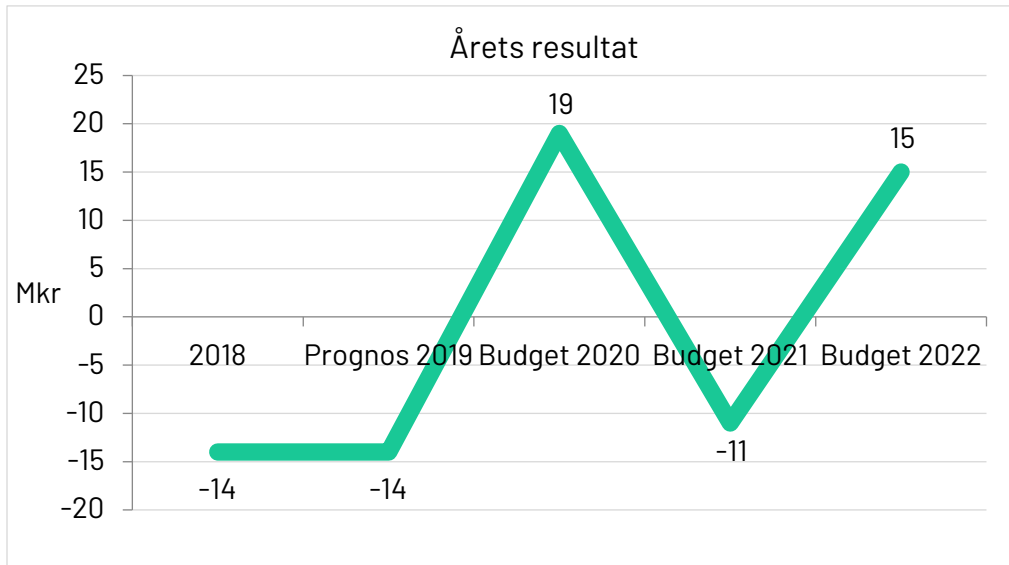
Årets resultat

För 2020 budgeteras ett resultat om +19 mkr och -11 mkr respektive +15 mkr för åren 2021-2022. Huvudinriktningen har varit 2020, medan de kommande åren inte har genomgått i detalj. För åren 2021-2022 har därför en översiktlig finansplan sammanställts med nu kända förutsättningar. Ny ställning till budgetramarna inför 2021 och senare prövas under kommande år.

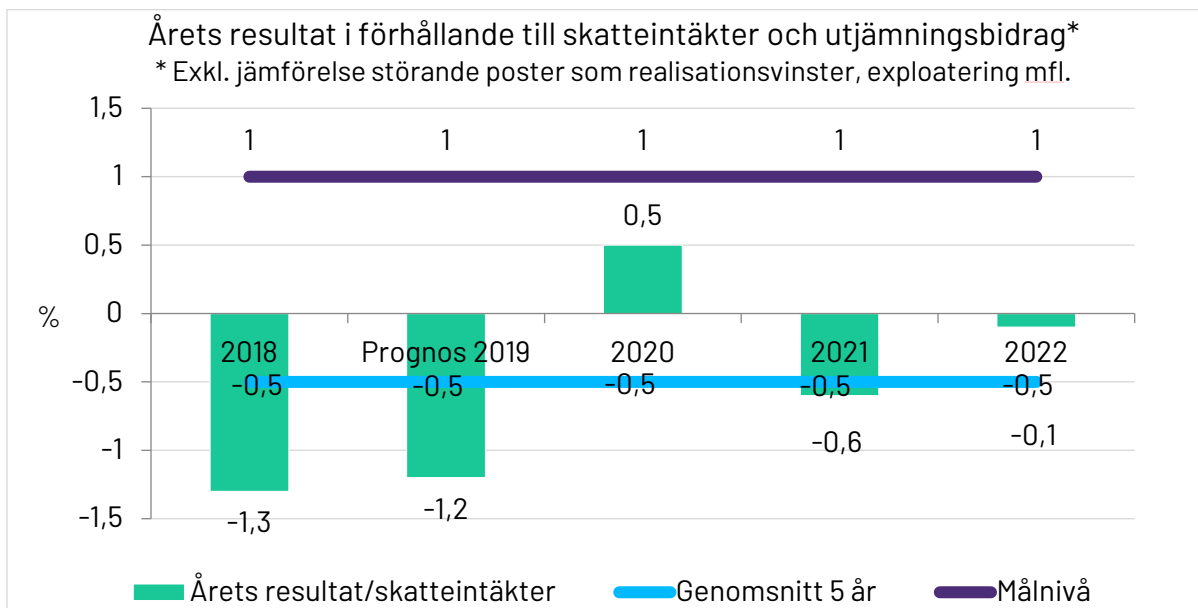
Budgeterat årsresultat relaterat till skatteintäkter och utjämningsbidrag, exklusive jämförelsestörande poster, beräknas år 2020 till 0,5 %. Den angivna politiskt satta målnivån är 1,0 % vilket betraktas som en eftersträvd miniminivå. Det motsvarar ca 35 mkr för Trollhättan 2020. Under åren 2021 och 2022 budgeteras ett resultat på -0,6 % respektive -0,1 %.

Ett resultat på cirka 2 % brukar betraktas som god ekonomisk hushållning. Då kan en normal investeringsnivå skattefinansieras över en längre tidsperiod. Perioden 2018 - 2022 beräknas resultatet relaterat till skatteintäkter och utjämningsbidrag, exklusive jämförelsestörande poster, i genomsnitt till -0,5 %. Resultatet bör ses över en konjunkturcykel. I det redovisade resultatet 2020-2022 ligger reserveringar inom kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter/särskilda åtgärder med 93 mkr/år.

I budgeten ingår kostnader och intäkter från tomtförsäljning vid markexploatering, vilket redovisas som jämförelsestörande post.

Resultat	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Årets resultat, mkr	+19	-11	+15
Jämförelsestörande post (exploateringsresultat)	-1	-11	-21
Årets resultat exkl. jämförelsestörande post, mkr	+18	-22	-6

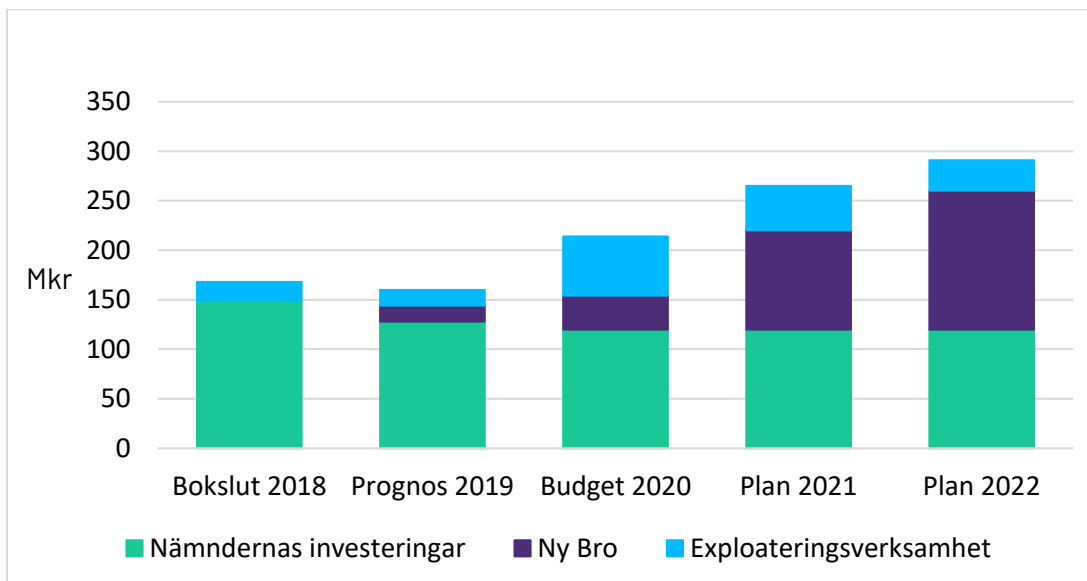
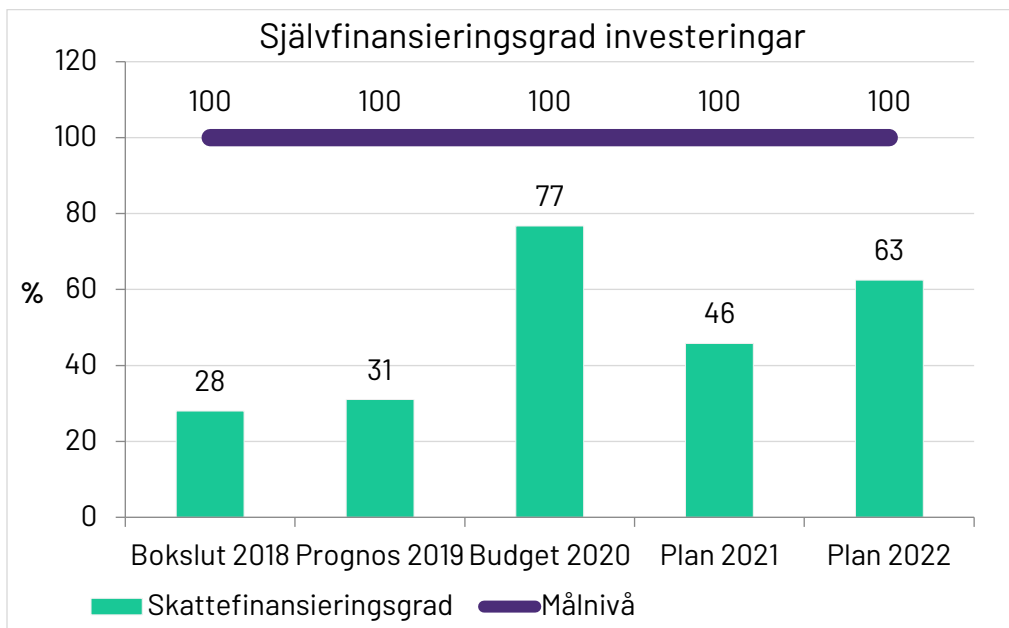

Budgeterade investeringar

Totalt under perioden 2020 - 2022 beräknas staden investera 771 mkr, varav exploateringsprojekt 111 mkr och Stridsbergsbron 300 mkr. För 2020 uppgår budgeterade investeringar till 214 mkr, varav exploateringsprojekt 34 mkr och Stridsbergsbron 60 mkr. För 2021 och 2022 uppgår investeringarna till 266 mkr (varav exploatering 46 mkr och Stridsbergsbron 100 mkr) respektive 291 mkr (varav exploatering 31 mkr och Stridsbergsbron 140 mkr).

Gatutbyggnaden i den nya stadsdelen Vårvik tillkommer med 220 mkr perioden 2020 - 2022, vilken finansieras genom att staden erhåller gatukostnadsersättning från Trollhättan Exploatering AB med motsvarande belopp.

Ökningen av investeringsvolymen beror på den nya Stridsbergsbron som är budgeterad med totalt 300 mkr 2020 - 2022.

Investeringar i verksamhetsfastigheter görs i helägda bolag. Det förklarar att investeringsvolymen är förhållandevis låg jämfört med många andra kommuner.

I MRP anges som mål att resultatet ska vara tillräckligt för att, tillsammans med avskrivningarna, långsiktigt finansiera investeringarna. Målet ska ses över en konjunkturcykel. Det innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar.

Finansiering av investeringar (mkr)	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Avskrivningar	74	77	81
Resultat exklusive realisationsvinster	19	-11	15
Försäljning anläggningstillgångar			
Summa tillförda medel	93	66	96
./. Nettoinvesteringar	-214	-266	-291
Återstår efter nettoinv.	-121	-200	-195

Investeringarna kan inte finansieras med resultat, avskrivningar och försäljningar under perioden utan måste finansieras genom minskad likviditet och ianspråktagande av finansiella tillgångar alternativt upptagande av nya lån. Det beror på byggandet av Stridsbergsbron över Göta älv i anslutning till nya exploateringsområdet Vårvik som är en stor investering och en viktig förutsättning för att Trollhättan ska kunna fortsätta växa och nå befolkningsmålet.

Risk och kontroll

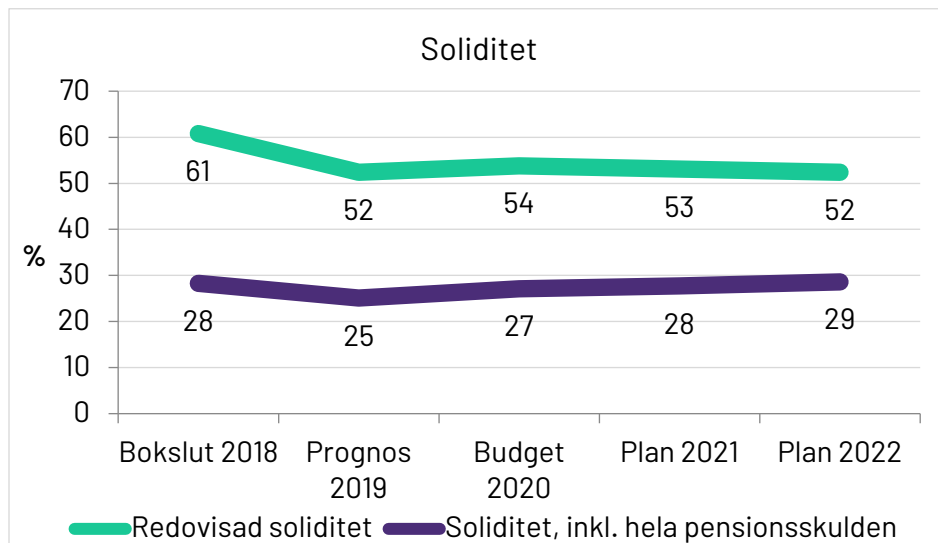
Soliditet

Soliditeten är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning.

Soliditeten försämras något under perioden från 54 % 2020 till 52 % 2022. Orsaken är hög investeringsnivå i kombination med låga resultatnivåer. Soliditeten inkl. samtliga pensionsförpliktelser ligger på 27 % 2020 och ökar något till 29 % år 2022.

En del av pensionsskulden, som avser intjänande före 1998, redovisas bland ansvarsförbindelserna "inom linjen" i balansräkningen och uppgår till ca 1 mdkr 2020. Denna skuld sjunker nu successivt och beräknas uppgå till 0,9 mdkr 2022. Upparbetad pensionsskuld i balansräkningen uppgår till 0,4 mdkr vilket innebär en total pensionsskuld om ca 1,4 mdkr 2020.

Soliditetsmättet påverkas positivt av att verksamhetslokalerna är överförda till ett kommunalt bolag. Detta är viktigt att beakta vid jämförelser med andra kommuner.

Kommunalskatt

Utdebiteringen i Trollhättan har varit oförändrad sedan 1982, förutom skatteväxlingar med Regionen och den höjda utdebiteringen 2015. För 2012 genomfördes en skatteväxling om 43 öre för ändrat huvudmannaskap för kollektivtrafiken. Trollhättans Stad sänkte utdebiteringen med 43 öre och Regionen gjorde motsvarande höjning. År 2015 höjdes den kommunala utdebitering med 60 öre/skkr till 21,56 kr/skkr. Från och med år 2020 föreslår majoriteten att den kommunala utdebiteringen höjs med 0,80 kr till 22,36 kr/skkr.

	2019		2020
	Trollhättan	Riket	Trollhättan
Kommunen	21:56	20:70	22:36
Regionen/Landstinget	11:48	11:49	
Totalt	33:04	32:19	

God ekonomisk hushållning utifrån finansiella mål

En samlad bedömning är att de finansiella målen inte nås fullt ut i MRP/Budget för perioden 2020 – 2022. Det budgeterade resultatmålet och målet om självfinansiering av investeringarna uppnås inte medan kapacitetsmålet om soliditetsutvecklingen uppnås. För att nå budgeterade resultat förutsätts att nämnderna uppnår budgetbalans 2020. Det finns budgeterade reserver på centrala anslag under kommunstyrelsen.

Avstämning finansiella mål enligt Mål- och resursplan (MRP)

Resultatmål

- Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag*.
*Med undantag för jämförelsestörande poster.

Indikator: Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Kapacitetsmål

- Soliditeten med fullfondering av pensioner, ska öka eller hållas oförändrad.

Indikator: Soliditet enligt fullfonderingsmodellen.

Investeringsmål

- Nettoinvesteringarna ska finansieras med egna medel*.
*Med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt.

Indikatorer: Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringarna.

Balanskravet

Balanskravet, ett lagstadgat krav enligt kommunallagen, innebär att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, d v s resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år.

Det är obligatoriskt att sammanställa en balanskravsutredning som definierar "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" och i förekommande fall redovisar förändringar av Resultatutjämningsreserven.

Budgerad balanskravsutredning, mkr	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	+19
Samtliga realisationsvinster	-3
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	2
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	+18
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	
Balanskravsresultat	+18

Enligt regler om kommunala resultatutjämningsreserver (RUR) finns möjlighet för kommuner att själva kunna utjämna intäkter över tid och därigenom kunna möta konjunkturvariationer. Hela eller delar av behållningen i RUR får räknas in budgeten för att täcka upp om de beräknade intäkterna är lägre än kostnaderna när de prognostiserade skatteintäkterna ökar svagt till följd av en svag samhällsekonomisk utveckling.

Enligt majoritetens förslag uppfylls balanskravet för år 2020 och inga medel behöver disponeras från resultatutjämningsreserven. Av ursprunglig reserv om 50 mkr återstår 23 mkr vid ingången av år 2019.

Avslutande kommentar

I grunden har Trollhättans Stad en sund ekonomi och har redovisat positiva resultat samtliga år sedan 1997, med undantag för 2018, och de övergripande ekonomiska målen har uppfyllts. Det

genomsnittliga resultatet för senaste 5-årsperioden har uppgått till 1,5 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Delårsrapporten per augusti 2019 visar på ett förväntat resultat om -14 mkr, vilket motsvarar -0,4 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Nämndernas löpande verksamhet beräknas ge ett budgetunderskott om -76 mkr medan centrala budgetanslag inklusive skatteintäkter och utjämningsbidrag beräknas redovisa överskott.

För år 2020 budgeterats årets resultat till +19 mkr, varav exploateringsresultat 1 mkr. För de kommande åren i finansplanen 2021-2022 är osäkerheten om de kommunalekonomiska planeringsförutsättningarna fortsatt stor. Budgetarbetet har därför i första hand inriktats mot 2020, medan finansplanens kommande år mer får ses som en framskrivning utifrån nu kända förutsättningar. Det som kan konstateras är att den budgeterade resultatnivån åren 2020 - 2022 är relativt låg och når inte det finansiella målet. För att uppnå det budgeterade resultat krävs en stor kostnadsanpassning av nämnderna. Till detta kommer en hög investeringsnivå som till viss del finansieras med upplåning.

Det som sätter tryck på stadens ekonomi under många år framåt, utöver stora investeringsbehov, är den kraftiga demografiska utvecklingen vilket medför ökning av målgrupperna inom förskola, skola och äldreomsorg. Som det ser ut nu motsvarar inte ökningen av skatteintäkter och utjämningsbidrag dessa kostnadsökningar.

Totalt tillförs 43 mkr (1,2 %) fr.o.m. 2020 i nivåhöjande anslag till nämndernas förfogande samt 59 mkr till olika centrala anslag under kommunstyrelsen. Utöver den generella besparingen på 35 mkr 2020 (1 %) finns det stora budgetunderskott hos nämnderna 2019 som måste åtgärdas inför 2020.

På lång sikt är den ekonomiska utvecklingen inte hållbar om fortsatt god ekonomisk hushållning ska kunna upprätthållas. Intäkterna måste öka eller kostnaderna minska alternativt en kombination.

Nämnder ▶

Kommunfullmäktige

Mkr Netto	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Driftbudget	2	2	2	2	2

Anm: Ramförändringar ingår i tabellen ovan

Ramförändringar 2020–2022 jämfört med 2019

- Nämndens andel av den generella neddragningen -23 tkr från och med år 2020.

Överförmyndarnämnd, valnämnd och kommunrevision

Nämndernas ansvarsområde:

Överförmyndarnämnden fullgör överförmyndarens uppgifter enligt föräldrabalken och lag om god man för ensamkommande barn samt vad som i övrigt överförmyndare eller överförmyndarnämnden ansvarar för enligt annan lag eller författning. Till nämndens uppgifter hör bl a att besluta om förordnande och uppsägning av vissa gode män och förvaltare, utöva tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet samt att se till att verksamheten bedrivs med ändamålsenlig inriktning med hänsyn till gällande rätt och berörda intressenter.

Valnämnden är lokal valmyndighet i Trollhättans kommun. Nämnden ska fullgöra uppgifter enligt vallagen och annan lagstiftning rörande allmänna val och folkomröstningar. Nämnden ansvarar för den lokala organisationen vid genomförande av allmänna val, val till Europaparlamentet och folkomröstningar. Nämnden ansvarar för översynen av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen.

Mkr Netto	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Driftbudget	5	5	4	4	5

Anm: Ramförändringar ingår i tabellen ovan

Ramförändringar 2020–2022 jämfört med 2019

- Allmänna val, -1,2 mkr år 2020 och 2021.
- Nämndernas andel av den generella neddragningen 0,1 mkr från och med år 2020.

Kommunstyrelsen

Nämndens ansvarsområde:

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning samt ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrning för den kommunala verksamheten och utövar uppsikt över övriga nämnder, fattar beslut om samordning och gränsdragning mellan nämnderna. Kommunstyrelsen är nämnd för kommunstyrelsens förvaltning och serviceförvaltning.

Mkr Netto	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Driftbudget	711	715	751	746	737
Investeringsbudget	64	89	88	117	99

Anm: Ramförändringar ingår i tabellen ovan

Ramförändringar 2020–2022 jämfört med 2019

- Nämndens andel av den generella neddragningen uppgår till -7,2 mkr år 2020, -9,7 mkr år 2021 och -9,7 mkr år 2022.
- Till styrelsens förfogande 5 mkr från och med år 2020.
- 3 % uppräknings avtalsbunden verksamhet, 5,7 mkr år 2020, 3,5 mkr år 2021 och 3,5 mkr år 2022.
- Ökad uppdragsersättning för utbyggnad av inomhussimhall på Älvhögsborg, 2 mkr från och med år 2020.
- Införandet av kontaktcenter i stadshuset, 1,8 mkr från och med år 2020.
- Utökad giltighet till att gälla dygnet runt för seniorkorten, 50 tkr från och med år 2020.
- Tillfälligt anslag till TEAB för Munkebo deponin tas bort, -0,2 mkr från och med år 2020.
- Övergång till leasing av datorer 0,3 mkr från och med år 2020.
- Genomströmning gymnasieskola 1 tkr från och med år 2020.
- Rätt till Komvux, -8 tkr från och med år 2020.
- Målgruppsförändring gymnasieskola, 0,1 mkr år 2020, 6,2 mkr år 2021 och 6,3 mkr år 2022.
- Hyreshöjning MÅG ombyggnation, 0,6 mkr år 2020, 2,8 mkr år 2021 och 3,3 mkr år 2022.
- Yrkesvux -3,4 mkr från och med år 2020.

- Målgruppsförändring förskola för den del som avser måltid och lokalvård 1,1 mkr år 2020, 1,7 mkr år 2021 och 1,7 mkr år 2022.
- Målgruppsförändring grundskola för den del som avser måltid och lokalvård 0,6 mkr år 2020, 0,5 mkr år 2021 och 0,5 mkr år 2022.
- Målgruppsförändring omsorg för den del som avser måltid och lokalvård 0,5 mkr år 2020, 0,9 mkr år 2021 och 0,9 mkr år 2022.
- Hjul kvarn, flytt av hus på camping mm, 1,3 mkr år 2020, 1,7 mkr år 2021 och 2 mkr år 2022.
- Hyresbortfall då försäkringskassan flyttar ut ur stadshuset 1,2 mkr år 2020, 2,4 mkr år 2021 och 2,4 mkr år 2022.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2019	715
Omdisponeringar ¹⁾	-13
Kapitalkostnader (avskrivning och ränta för investeringar)	3
Pris- och lönekomensation	19
Ändring personalomkostnadspålägg	2
Målgruppsförändring	3
Lokalhyra	1
Till styrelsens förfogande	5
Övrigt enligt ramförändringslistan ²⁾	23
Generell neddragning	-7
Budget 2020	751

1) IT-tjänstekatalog, samt omdisponering till serviceförvaltningen från omsorgsnämnden. 2) samt 20 mkr som avser lägre exploateringsintäkter än 2019

Utbildningsnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Utbildningsnämnden ansvarar för det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar, vad avser förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola och grundsärskola och i övrigt de uppgifter inom det offentliga skolväsendet som enligt relevanta förordningar och skollag kommunen ansvarar för. Nämnden ansvarar också för tillstånd för bedrivande av fristående förskolor, beslut om rätt till bidrag för enskild pedagogisk omsorg samt har tillsynsansvar för dessa verksamheter.

Mkr Netto	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Driftbudget	1 040	1 016	1 086	1 101	1 110
Investeringsbudget	5	8	40	6	5

Anm: Ramförändringar ingår i tabellen ovan

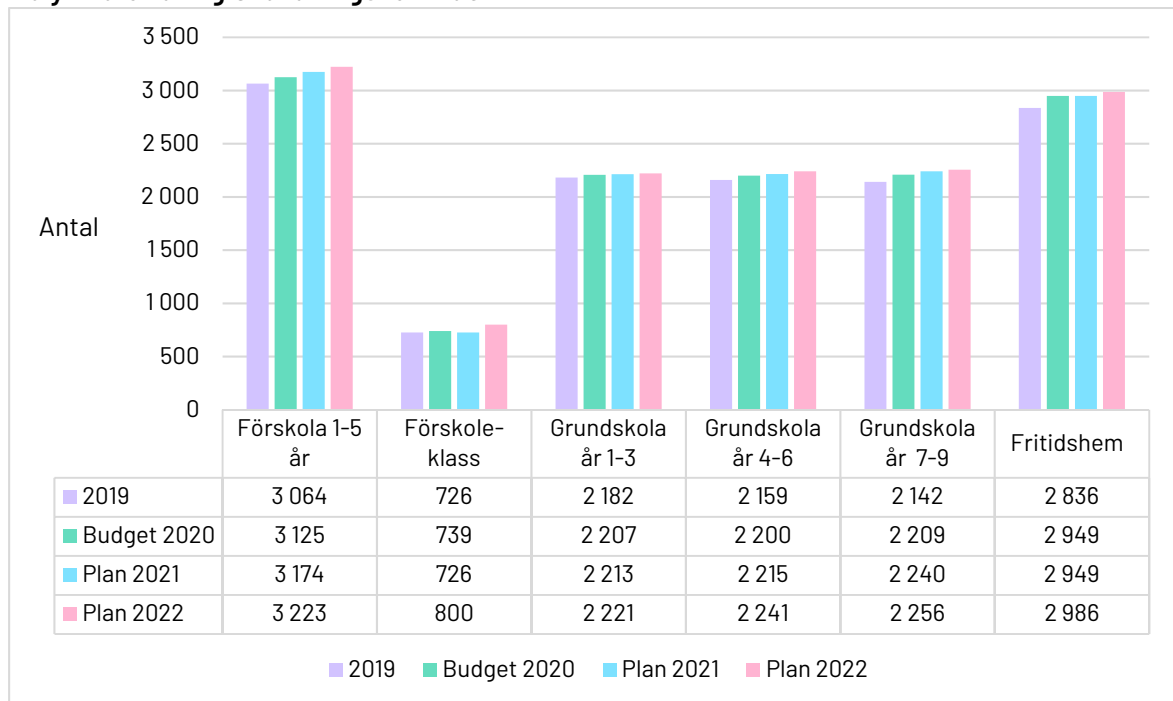
Ramförändringar 2020–2022 jämfört med 2019

- Nämndens andel av den generella neddragningen -10,1 mkr år 2020, -13,4 mkr år 2021 och -13,4 mkr år 2022.
- Till nämndens förfogande 11 mkr från och med år 2020.
- Ramförändringar enligt finansieringsprincipen, 55 tkr från och med år 2020.
- Målgruppsförändringar grundskolan 9,7 mkr år 2020, 11,9 mkr år 2021 och 16 mkr år 2022.
- Målgruppsförändringar förskola 5,3 mkr år 2020, 9,5 mkr år 2021 och 13,8 mkr år 2022.
- Lokalbehov förskolan på grund av målgruppsökning, 6,4 mkr år 2020, 9,3 mkr år 2021 och 10,5 mkr år 2022.
- Slättbergsskolan, lokalkostnader 0,9 mkr från och med år 2020.
- Utökade skollokaler, 1,3 mkr från och med år 2020.
- Sylteskolan, nya lokaler 10 mkr år 2020, 18 mkr år 2021 och 18 mkr år 2022.
- Övergång till leasing av datorer 1,4 mkr år 2020, 1,9 mkr år 2021 och 1,9 mkr år 2022.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2019	1 016
Omdisponeringar ¹⁾	5
Pris- och lönekompensation	24
Ändring personalomkostnadspålägg	6
Målgruppsförändring	15
Lokalhyra	19
Till nämndens förfogande	11
Övrigt enligt ramförändringslistan	1
Generell neddragning	-10
Budget 2020	1 086

1) IT-tjänstekatalog, samt budgetjustering för Sylte hallen

Volymförändring Utbildningsnämnden

Anm: Inskrivningsprocenterna för barn 1-5 år har uppskattats till 87,0 % för barn 6-9 år 78,4 % och barn 10-12 år 29,1 % för åren 2020-2022. Målgruppsersättning för barn 1-5 år 86 678 kr, 6-9 år 25 517 kr och 10-12 år 12 710 kr. Målgruppsersättningen per elev är för F-klass 27 506 kr, år 1-3 40 410 kr, år 4-6 46 830 kr och år 7-9 53 411 kr

Omsorgsnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Nämnden ansvarar för stöd till äldre och personer med funktionsnedsättningar eller andra svårigheter i den dagliga livsföringen, förebyggande och uppsökande verksamhet riktade till äldre samt personer med funktionsnedsättningar. I omsorgsnämndens ansvar ingår också den kommunala hälso- och sjukvården. Vidare ansvarar nämnden för bostadsanpassning, och hjälpmedel inom särskild boende och biståndsbedömd verksamhet, färdtjänst och riksfärdtjänst samt stöd till anhöriga.

Mkr Netto	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Driftbudget	1 038	1 033	1 083	1 095	1 101
Investeringsbudget	10	19	17	10	4

Anm: Ramförändringar ingår i tabellen ovan

Ramförändringar 2020–2022 jämfört med 2019

- Nämndens andel av den generella neddragningen -10,2 mkr år 2020, -13,6 mkr år 2021 och -13,6 mkr år 2022.
- Till nämndens förfogande 11 mkr från och med år 2020.
- Övergång till leasing av datorer 0,6 mkr år 2020, 0,9 mkr år 2021 och 0,9 mkr år 2022.
- Korrigering av målgrupp 2016–2018 på grund av fler äldre än tidigare beräkning 1,9 mkr år 2020, 3,9 mkr år 2021 och 4,5 mkr år 2022.
- Nya målgruppsbehov baserat på demografisk utveckling, 4,1 mkr år 2020, 8,1 mkr år 2021 och 13,1 mkr år 2022.
- Avgår målgrupp för finansiering av verksamhetskostnader nya boenden, -4,2 mkr år 2020, -12,5 mkr år 2021 och -12,5 mkr år 2022.
- Hyreskostnad under avveckling avseende Humlevägen, -1,9 mkr från och med 2020.
- Kvarteret Stjærtmesen 45 platser, lokal 1,2 mkr år 2020, 3,5 mkr år 2021 och 3,5 mkr år 2022.
- Kvarteret Stjærtmesen 45 platser, övrigt 4,2 mkr år 2020, 12,5 mkr år 2021 och 12,5 mkr år 2022.
- LSS kvarteret Gulsparven 10 lägenheter, lokal 0,8 mkr från och med 2020.
- LSS kvarteret Gulsparven 10 lägenheter övrigt 2,8 mkr från och med 2020.
- Humlevägen 34–38 14 platser, lokal 0,4 mkr år 2020, 0,7 mkr år 2021 och 0,7 mkr år 2022.

- Humlevägen 34-38 14 platser, övrigt 5,8 mkr år 2020, 11,7 mkr år 2021 och 11,7 mkr år 2022.
- Kvarteret Vitvingen hyra 10 platser, lokal 1,9 mkr år 2021 och 1,9 mkr år 2022.
- Avgående kostnad vid flytt från Slättbergsvägen 222, -1,9 mkr år 2021 och -1,9 mkr år 2022.
- Slättbergsvägen flytt 9 plaster, lokal 0,1 mkr år 2020, 0,3 mkr år 2021 och 0,3 mkr år 2022.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2019	1 033
Omdisponeringar ¹⁾	5
Pris- och lönekompensation	23
Ändring personalomkostnadspålägg	6
Målgruppsförändring	6
Lokalhyra	2
Till nämndens förfogande	11
Övrigt enligt ramförändringslistan	7
Generell neddragning	-10
Budget 2020	1 083

1) IT-tjänstekatalog, samt omdisponering till serviceförvaltningen

2) Verksamhetskostnader nya boenden OFF

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för den del av socialtjänsten som avser Individ och familjeomsorg. Förvaltningen ansvarar för att tillgodose kommuninvånarens behov av stöd för att uppnå skälig levnadsnivå. Vidare ansvarar nämnden för etableringsinsatser för vissa ny-anlända invandrare, arbetsmarknadsåtgärder, försörjningsstöd, familjerådgivning, skydd och stöd till barn, hjälp och vård till missbrukare, stöd till brottsoffer. Konsumentrådgivning och aktivitetsansvar för ungdomar mellan 18-20 år, kommunens stöd till anhöriga och bostadslösa (undantaget det som åvilar Omsorgsnämnden) ingår också i nämndens ansvar. Nämnden ansvarar för tillstånd för serveringstillstånd, receptfria läkemedel, tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt spel vid rörelser med serveringstillstånd enligt alkohollagen.

Mkr	Bokslut	Budget	Budget	Plan	Plan
Netto	2018	2019	2020	2021	2022
Driftbudget	360	322	343	342	342
Investeringsbudget	0	0	0	0	0

Anm: Ramförändringar ingår i tabellen ovan

Ramförändringar 2020–2022 jämfört med 2019

- Nämndens andel av den generella neddragningen uppgår till -4,5 mkr år 2020, -5,6 mkr år 2021 och -5,6 mkr år 2022.
- Till nämndens förfogande 15 mkr från och med år 2020.
- Missbruk av spel om pengar enligt finansieringsprincipen, 2 tkr från och med år 2020.
- Övergång till leasing av datorer, 0,1 mkr från och med år 2020.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2019	322
Omdisponeringar ¹⁾	2
Pris- och lönekomensation	7
Ändring personalomkostnadspålägg	2
Till nämndens förfogande	15
Generell neddragning	-5
Budget 2020	343

1) IT-tjänstekatalog

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamheten inom kommunen som omfattar kommunens folkbibliotek, N3 med kommunens kulturskola, Kronans kulturhus och fritidsgårdsverksamheten samt det rörliga friluftslivet och idrotts- och fritidsanläggningarna. Nämnden är vidare ansvarig för den allmänkulturella verksamheten, arrangemang, Konsthall med kommunens konstsamling, samt bidrag till föreningar, organisationer och studieförbund, med undantag av de bidrag som tillagts annan nämnd. Kultur- och fritidsnämnden ska även med uppmärksamhet följa utvecklingen inom ansvarsområdet och ta initiativ samt lämna förslag till åtgärder.

Mkr	Bokslut	Budget	Budget	Plan	Plan
Netto	2018	2019	2020	2021	2022
Driftbudget	157	158	162	162	163
Investeringsbudget	29	29	16	29	26

Anm: Ramförändringar ingår i tabellen ovan

Ramförändringar 2020–2022 jämfört med 2019

- Nämndens andel av den generella neddragningen -1,5 mkr år 2020, -2 mkr år 2021 och -2 mkr år 2022.
- Till nämndens förfogande 1 mkr från och med år 2020.
- Ny fritidsgård och bibliotek på Sylte, 0,6 mkr år 2021 och 1,1 mkr år 2022.
- Övergång till leasing av datorer, 0,1 mkr från och med år 2020.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2019	158
Kapitalkostnader (avskrivning och ränta för investeringar)	1
Pris- och lönekomensation	3
Ändring personalomkostnadspålägg	1
Till nämndens förfogande	1
Generell neddragning	-2
Budget 2020	162

1) IT-tjänstekatalog, samt budgetjustering för Sylte hallen

Samhällsbyggnadsnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden är fysisk planering, bygglov, strandskydd, väghållnings- och parkverksamhet, trafiksäkerhet, fastighetsbildning, mätning, kartförsörjning samt namn- och adressättning. Nämnden ansvarar också för miljöövervakning samt för kommunens uppgifter inom miljöbalkens, livsmedelstiftningens, foderlagstiftningens, strålskyddslagstiftningens och tobakslagstiftningens områden.

Mkr Netto	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Driftbudget	106	107	117	118	120
Investeringsbudget	59	77	111	137	184

Anm: Ramförändringar ingår i tabellen ovan

Ramförändringar 2020–2022 jämfört med 2019

- Nämndens andel av den generella neddragningen -1 mkr år 2020, -1,4 mkr år 2021 och -1,4 mkr år 2022.
- Till nämndens förfogande 0,5 mkr från och med år 2020.
- Belägningsunderhåll, kompensation för ökade ytor och prisförändring 1,9 mkr år 2020, 2,7 mkr år 2021 och 3,5 mkr år 2022.
- Ökade ytor väghållning 0,2 mkr år 2020, 0,6 mkr år 2021 och 0,9 mkr år 2022.
- Bergsskrotning väster fallfåran 0,1 mkr från och med år 2020.
- Ökade ytor park 0,2 mkr år 2020, 0,6 mkr år 2021 och 1 mkr år 2022.
- Övergång till leasing av datorer 0,1 mkr från och med år 2020.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2019	107
Omdisponeringar ¹⁾	1
Kapitalkostnader (avskrivning och ränta för investeringar)	5
Pris- och lönekompensation	2
Ökade ytor	2
Till nämndens förfogande	1
Generell neddragning	-1
Budget 2020	117

1) IT-tjänstekatalog

Ekonomiska rapporter ▶

Resultatbudget

Mkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamhetens intäkter	788					
Verksamhetens kostnader	-4 184	-3 431	-3 494	-3 663	-3 770	-3 866
Avskrivningar	-67	-71	-72	-74	-77	-81
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-3 463	-3 502	-3 566	-3 737	-3 847	-3 947
Skatteintäkter	2 598	2 683	2 694	2 851	2 939	3 050
Generella statsbidrag o utjämning	779	784	791	843	840	857
VERKSAMHETENS RESULTAT	-86	-35	-81	-43	-68	-40
Finansiella intäkter	80	65	77	71	66	65
Finansiella kostnader	-8	-11	-11	-10	-9	-10
RESULTAT EFTER FINANS. POSTER	-14	19	-14	19	-11	15
Extra ordinära poster						
ÅRETS RESULTAT	-14	19	-14	19	-11	15
*Inklusive exploateringsresultat						
varav exploateringsresultat	-13	-21	-18	-1	-11	-21
ÅRETS RESULTAT exkl expl. resultat	-27	-1	-32	18	-22	-6

Kassaflödesbudget

Mkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	-14	19	-14	19	-11	15
Justering för ej likviditetspåverkande poster	86	97	98	105	117	121
Utbetalning av avsättning ej pension	-1	-12	0	-11	0	0
Förändring av kortfristiga fordr/skulder/lager	-79	-25	-90	-80	-19	90
Kassaflöde från löpande verksamhet	-8	80	-6	33	86	226
INVESTERINGAR						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-183	-183	-170	-276	-322	-395
Investeringsbidrag o gatukostnadsersättning	14		10	61	57	104
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	10	2	10			
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-158	-181	-150	-214	-266	-291
FINANSIERING						
Nyupptagna lån			300			
Amortering skulder						
Förändring långfristiga fordringar	66	56	-160	-5	160	70
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	66	56	140	-5	160	70
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	-101	-45	-16	-187	-20	5
Likvida medel vid årets början	326	225	225	209	22	3
Likvida medel vid årets slut	225	180	209	22	3	8

Balansbudget

Mkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar						
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	942	1 052		1 375	1 620	1 934
Maskiner och inventarier	140	140	1 172			
Finansiella anläggningstillgångar	1 520	1 464	1 680	1 685	1 525	1 455
Summa anläggningstillgångar	2 602	2 656	2 852	3 060	3 145	3 389
Omsättningstillgångar						
Förråd m.m.	18	18	17	17	16	16
Fordringar	312	312	302	382	462	292
Kortfristiga placeringar	108	128	380	220	100	100
Kassa och bank	225	180	209	22	3	8
Summa omsättningstillgångar	662	638	908	641	581	416
SUMMA TILLGÅNGAR	3 265	3 295	3 760	3 702	3 726	3 804
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Ingående eget kapital						
Därav avsatt till RUR	46		23			
Årets resultat	-14	19	-14	19	-11	15
Eget kapital	1 986	2 005	1 972	1 990	1 979	1 994
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	305	334	336	369	408	448
Andra avsättningar	32	21	33	22	22	22
Summa avsättningar	338	355	368	390	429	470
Skulder						
Långfristiga skulder	92	90	399	459	515	619
Kortfristiga skulder	850	845	1 022	862	802	722
Summa skulder	941	935	1 421	1 321	1 317	1 341
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	3 265	3 295	3 760	3 702	3 726	3 804
Panter och ansvarsförbindelser						
Panter och därmed jämförliga säkerheter						
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	1 063	1 026	1 028	985	948	907
Övriga ansvarsförbindelser	7 095					

Driftbudget per nämnd

Mkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Kommunfullmäktige	2	2	2	2	2
Kommunstyrelsen	711	715	751	746	737
Utbildningsnämnden	1 040	1 016	1 086	1 101	1 110
Kultur- och fritidsnämnden	157	158	162	162	163
Omsorgsnämnden	1 038	1 033	1 083	1 095	1 101
Arbetsmarknads- och socialnämnden	360	322	343	342	342
Samhällsbyggnadsnämnden	106	107	117	118	120
Valnämnd, överförmyndarnämnd kommunens revisorer	5	5	4	4	5
Ofördelad löne- och priskompensation				78	160
Summa nämnder	3 419	3 358	3 549	3 649	3 740
Särskilda åtgärder KS/oförutsett		35	93	93	93
Övrigt finansförvaltningen *	-23	38	20	28	32
TOTAL VERKSAMHET	3 396	3 431	3 663	3 770	3 866

*Övrigt finansförvaltningen avser pensioner, intern kapitalkostnadsersättning, lönekomensation mm

Investeringsbudget per nämnd

Mkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	S:a 20-22
Kommunstyrelsen	45	52	53	71	68	193
Utbildningsnämnden	5	8	40	6	5	51
Kultur- och fritidsnämnden	29	29	16	29	26	70
Omsorgsnämnden	10	19	17	10	4	31
Arbetsmarknads- och socialnämnden	0	0	0	0	0	0
Samhällsbyggnads- nämnden	59	77	111	137	184	433
Summa nämnder	149	184	237	254	287	778
Ombudg/tidsförskjutning	0	-38	-57	-34	-27	-118
Exploateringsprojekt	19	37	34	46	31	111
Summa	168	183	214	266	291	771

KS anslag för oförutsett/särskilda åtgärder

Tkr	Återstod i bokslut 2018	Budget 2019	Prognos återstår augrapport	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Projekt	1 000	3 250		3 450	3 450	3 450
Tillväxt och utveckling	705	5 250		5 250	5 250	5 250
KS oförutsedda utgifter	1 300	1 300		1 300	1 300	1 300
Jobb till unga	1 551	4 000		4 000	4 000	4 000
Anslag till social investeringsfond		3 000		3 000	3 000	3 000
Social hållbarhet		3 000		3 000	3 000	3 000
Övergripande IT	779	2 000		2 000	2 000	2 000
Utvecklingsmedel				5 000	5 000	5 000
Kompetensutveckling personal				5 000	5 000	5 000
Reserv	9 332	8 300		51 800	51 800	51 800
Ombudgeteringar		700	700	700	700	700
Reserv målgruppsökningar		3 500	3 500	8 500	8 500	8 500
Matematiksatsning Intize		350		350	350	350
Överskott på anslag ovan totalt			7 800			
Summa	14 667	34 650	12 000	93 350	93 350	93 350

Anm: Disposition av anslagen beslutas av kommunstyrelsen förutom anslaget för övergripande IT och Jobb till unga vilka är delegerade till KS ordförande samt anslaget för social investeringsfond som är vidaredelegerat till utskottet för social hållbarhet.

Projekt

Avser bidrag till Film i Väst, för fortsatt uppbyggnad och förstärkning av infrastrukturen för filmproduktion i Trollhättan, samt skolprojekt t.ex. Förintelsen)

Tillväxt och utveckling

Medel för tillväxt och utveckling är en reserv som i första hand användas för åtgärder som främjar en långsiktigt positiv tillväxt för Trollhättan. Medel för system för koldioxidbudget ingår.

KS oförutsedda utgifter

Reserv att disponera för oförutsedda mindre tilläggsanslag.

Jobb till unga

Kommunstyrelsen har 2012-01-05 antagit Strategi för ökad samhällsgemenskap. Ordförande bemyndigades att, efter samråd med presidiet, besluta att ianspråkta medel inom ramen för anslaget. Det kan även användas för fler feriearbeten.

Anslag för social investeringsfond

Syftet med "social investeringsfond" är att genom förebyggande arbete tidigt bryta en negativ händelseutveckling för unga Trollhättebor. Anslaget ska ge möjlighet till särskilda satsningar som genom kommande positiva sociala och ekonomiska effekter genom lägre verksamhetskostnader och ökad sysselsättning beräknas vara lönsamma. Som underlag för KS beslut ska finnas konsekvensbeskrivning och ekonomisk kalkyl enligt 2013-05-15 fastställda riktlinjer.

Anslag social hållbarhet

Syftet med anslaget är att på olika sätt stödja utvecklingsarbete inom den sociala hållbarheten bland annat inom områden där urbana utvecklingsmedel tidigare funnits att tillgå.

Övergripande IT

Anslaget är under beredning och fördelas per projekt i KS budget. Det fylls på varje år med medel för nya projekt. Avräkning i nämndernas ramar för rationaliseringseffekter sker när det gäller mindre projekt genom det rationaliseringsavdrag som finns i den generella ramuppräkningsningen.

Utvecklingsmedel

Avser medel att söka för att möjliggöra mer långsiktiga effektiviseringar ute i verksamheterna.

Kompetensutveckling personal

Avser medel att söka för att stärka kompetensutvecklingen bland personalen, med särskilt fokus på eftersatta grupper.

Ombudgetering

Anslaget är en reserv för att vid bokslutsberedningen kunna anslagstäcka eventuella "förse-nade" engångsanslag från 2019 till 2020 inom oförändrad total budget.

Reserv för målgruppsökningar

Målgruppsberäkningar i ramarna grundas på stadens befolkningsprognos. Anslaget är en reserv inriktad på förskole- och utbildningsverksamheterna om målgruppsökningarna skulle bli större än förutsatt i ram.

Matematiksatsning Intize

Avtalet med Intize finns från 2019-2021.

Exploateringsbudget

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningsställa råmark för bostads- och industriändamål. I de fall avsikten är att sälja en färdig exploateringsfastighet skall den klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Gator, parkmark med mera som kommer att finnas kvar i kommunens ägo och betjänar exploateringsområdena redovisas som anläggningstillgångar och ska ingå i kommunens investeringsredovisning.

Vid försäljningstillfället redovisas exploateringsresultatet i kommunens resultaträkning som mellanskillnad mellan försäljningspriset och det bokförda värdet på omsättningstillgången (råmark och andra eventuellt andra kostnader). Normalt uppstår en positiv resultateffekt (exploateringsresultat) i resultatbudgeten. Exploateringsresultatet används för att finansiera de anläggningstillgångar som exploateringen medför.

I tabellen nedan framgår kalkylerade anläggningstillgångar, upptagna i investeringsplanen, för perioden (generalplanekostnader ingår inte):

Område, mkr	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Summa 2020-2022
Övrig exploatering	1,0	1,0	1,0	3,0
Nysätersvägen		1,0		1,0
Hälltorp norra	0,6			0,6
Halltorp	0,5	10,0	6,0	16,5
Alingsåker 2			0,9	0,9
Alingsåker 1		0,6		0,6
Galaxen	0,5	3,0	10,0	13,5
Lärketorpet norra delen	9,0	6,3		15,3
Strömsvik Stennäset	0,8	2,0	3,0	5,8
Sjölanda	2,0		1,0	3,0
Nysätra	6,5			6,5
Överby norra	1,0	8,0	9,0	18,0
Alingsåker industri etapp 1	11,0	13,8		24,8
Propellern, Stallbacka	1,0			1,0
Gång- och cykelväg kv. Gåsen	0,5			0,5
Totalt investeringar	34,4	45,7	30,9	111,0

Investeringarna i Alingsåker 1, Alingsåker 2, Hälltorp norra och Nysätersvägen avser sista åtgärder på gator. På Överby fortsätter utbyggnaden av gatunätet för etapp 4.

Den sammanlagda försäljningsinkomsten i exploateringsbudgeten uppgår till 36 mkr och det bokförda värdet på dessa tomter beräknas uppgå till 4 mkr, varvid ett positivt exploateringsresultat redovisas med 32 mkr för 2020-2021. Flertalet projekt fortsätter efter planperioden. Exploateringsresultatet används för att finansiera de anläggningstillgångar som exploateringen medför.

Kommunen befinner sig i ett expansivt skede och under senare år har exploateringsverksamheten varit omfattande. I projekten Alingsåker, Lärketorpet Norra och Halltorp färdigställs ett

antal småhustomter. I projekten Nysätra, Strömsvik/Stennäset och Galaxen planeras för gruppbyggda bostäder och flerfamiljshus. I Alingsåker södra planeras ett område för industrimark.

Utbyggnaden av den nya stadsdelen Vårvik sker i ett helägt dotterbolag till Trollhättan Stadshus AB, Trollhättan Exploatering AB. Bolaget förvärvar all kvartersmark, genomför exploateringen och säljer byggrätter. Staden investerar i utbyggnad av gator, vägar och parker och ersätts av bolaget via gatukostnadsersättning.

Planerade exploateringsprojekt:

<p>ALINGSÅKER ETAPP 2</p> <p>Antal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tomter: 21+2 • Lägenheter: 16 	<p>GALAXEN</p> <p>Antal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tomter: - • Lägenheter: 150-200
<p>HALLTORP</p> <p>Antal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tomter: 35 • Lägenheter: 80 	<p>STRÖMSVIK/STENNÄSET</p> <p>Antal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tomter: - • Lägenheter: 250
<p>LÄRKETORPET NORRA DELEN</p> <p>Antal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tomter: 37 • Lägenheter: 60-80 	<p>ALINGSÅKER SÖDRA INDUSTRI</p> <p>Antal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha industrimark: 9,3
<p>NYSÄTRA</p> <p>Antal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tomter: - • Lägenheter: 40 	

Ramförändringar 2020 - 2022

Förändringar mot årsbudget 2019 tkr	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Anmärkningar
Kommunfullmäktige	-23	-23	-23	
Generell neddragning	-23	-23	-23	
Kommunstyrelsen	10 122	15 467	16 482	
Generell neddragning	-7 236	-9 688	-9 688	
Till styrelsens förfogande	5 000	5 000	5 000	
3% uppräkn avtalsbunden verksamhet	5 700	3 500	3 500	Motsvarande belopp minskas på finansförvaltningen. 2,5 % 2021 och 2022
Övriga ramförändringar	3 895	3 930	3 930	
Älvhögsborg	2 000	2 000	2 000	Ökad uppdragsersättning för utbyggnad av inomhussimhall. Reserverat för införande av kontaktcenter. Projektstart 2019. Fr o m 2021 förutsätts flytt av funktioner och ramar från berörda nämnder. Beloppet är inte klart.
Kontaktcenter stadshuset	1 750	1 750	1 750	
Utökad seniorkort	50	50	50	Utökad giltighet till att gälla dygnet runt.
Munkebo deponi	-165	-165	-165	Tillfälligt anslag till TEAB tas bort.
Leasing av datorer	260	295	295	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Frivilliga skolformer	-1 909	5 551	6 266	
Enligt finansieringsprincipen	-7	-7	-7	
Genomströmning gymnasieskolan	1	1	1	
Rätt till Komvux	-8	-8	-8	Behörighetsgivande utbildningar
Övriga ramförändringar	-1 902	5 558	6 273	
Målgruppsförändring gymnasieskolan	900	6 160	6 325	61 % av målgruppsutvecklingen i Thn/Vbg
Hyreshöjning MÅG ombyggnation	550	2 750	3 300	
Yrkesvux	-3 352	-3 352	-3 352	
Serviceförvaltningen	4 672	7 174	7 474	
Målgruppsförändring förskola	1 142	1 721	1 721	Del av målgruppsersättningen som avser måltid och lokalvård
Målgruppsförändring grundskola	578	467	467	Del av målgruppsersättningen som avser måltid och lokalvård
Målgruppsförändring omsorg	460	901	901	Del av målgruppsersättningen som avser måltid och lokalvård
Hjulkvarn	1 300	1 700	2 000	Flytt av hus camping mm
Hyresbortfall Försäkringskassan	1 192	2 385	2 385	Försäkringskassan flyttar ur Stadshuset halvårseffekt 2020
Utbildningsnämnden	35 981	50 388	59 938	
Generell neddragning	-10 059	-13 442	-13 442	
Till nämndens förfogande	11 000	11 000	11 000	
Enligt finansieringsprincipen	55	55	55	
Nationella prov	-5	-5	-5	Motsvaras av förändrade generella statsbidrag. Nytt nationellt system ska ge effektiviseringar.
Betygsättning moderna språk				From år 6 ska betygsättning ske varje termin av moderna språk.
Lovskola	6	6	6	Lovskola ska erbjudas två veckor för år 8 o 9 för dem som inte nått målen.
Läsa skriva räkna garanti	17	17	17	För att kompensera för ökade utgifter i samband med anledning av garantin. Skolplikt från förskoleklass.
Skolstart vid sex års ålder	15	15	15	För att öka möjligheten för elever att nå behörighet till gymnasiet.
Nyanlända elever	7	7	7	Förslag för att höja kunskapsresultat och ökad likvärdighet.
Skolkommissionen	5	5	5	Ökade kostnader för redovisning på skolenhetsnivå.
Skolkostnadsutredningen	6	6	6	
Offentlighetsprincipen				För införande av offentlighetsprincipen i fristående skolor och förskolor.
Prao i årskurs 8 och 9	4	4	4	För ökat åtagande vid införande av prao.

Förändringar mot årsbudget 2019 tkr	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Anmärkningar
Övriga ramförändringar	34 985	52 775	62 325	
Målgruppsförändringar grundskolan	9 673	11 852	15 955	Förändring befolkningsprognos april 2019 inkl fritids. Inskrivningsgrad 78,4% 6-9 år och 29,1% 10-12 år.
Målgruppsförändringar förskola	5 287	9 535	13 782	Förändring befolkningsprognos april 2019. Inskrivningsgrad 87,0% 1-5 år.
Lokalbehov förskolan målgr ökn	6 400	9 300	10 500	Enligt lokalplaneringen
Slättbergsskolan, lokalkostnader	887	887	887	Enligt lokalplaneringen
Utökade skollokaler	1 300	1 300	1 300	Lextorpsskolan, Skoftebyskolan och Fräsegårdsskolan
Sylteskolan, nya lokaler	10 000	18 000	18 000	Enligt lokalplaneringen
Leasing av datorer	1 438	1 901	1 901	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Kultur- och fritidsnämnden	-449	-362	198	
Generell neddragning	-1 538	-2 055	-2 055	
Till nämndens förfogande	1 000	1 000	1 000	
Ny fritidsgård och bibliotek Sylte	0	560	1 120	Halvårseffekt hyra 2021
Leasing av datorer	89	133	133	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Omsorgsnämnden	16 452	27 989	33 636	
Generell neddragning	-10 175	-13 597	-13 597	
Till nämndens förfogande	11 000	11 000	11 000	
Leasing av datorer	579	864	864	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Vård och omsorg	5 233	13 519	19 166	
Korrigerig målgrupp 2016-2018	1 857	3 859	4 486	Fler äldre än enligt tidigare beräkning, glidande medelvärde full effekt efter tre år.
Nya målgruppsbehov	4 112	8 067	13 087	Baserat på demografisk utveckling.
Avgår målgrupp finansiering	-4 159	-12 478	-12 478	Finansiering nya boenden vård och omsorg enligt nedan.
Hyreskostnad under avveckling	-1 900	-1 900	-1 900	Humlevägen, tillfällig kompensation 2019
Kv Stjärtmesen 45 platser lokalhyra	1 164	3 493	3 493	Inflyttning hösten 2020. Netto 25 nya gruppboendeplatser.
Kv Stjärtmesen 45 platser övrigt	4 159	12 478	12 478	
Slättbergsvägen 222, 27 demensplatser				Omvandling av tidigare psykiatriboende till demensboende. Nettotillskott 18 platser, planerat 2021.
Utökning 8 korttidsplatser				Utifrån ökad målgrupp, planerat senare delen av 2021
Omsorg för funktionsnedsatta	9 752	15 952	15 952	
LSS Kv Gulsparven 10 lgh lokalhyra	758	758	758	Inklusive daglig verksamhet, inflyttning efter sommaren 2019.
LSS Kv Gulsparven 10 lgh övrigt	2 794	2 794	2 794	
Humlevägen 34-38 14 platser lokalhyra	352	704	704	Tillkommande lokalkostnad.
Humlevägen 34-38 14 platser övr	5 848	11 696	11 696	Två nya boenden med 7 platser vardera.
Socialpsykiatri	63	250	250	
Kv Vitvingen hyra 10 platser lokalhyra		1 895	1 895	
Avgående kostnad vid flytt		-1 895	-1 895	Finansiering genom nedläggning av Slättbergsvägen 222.
Slättbergsvägen flytt 9 platser, lokalhyra	63	250	250	Hyra för verksamheten på Lantmannavägen 38 avräknad, inflyttning oktober 2020.
Arbetsmarknads- och socialnämnden	10 624	9 560	9 560	
Generell neddragning	-4 502	-5 566	-5 566	
Till nämndens förfogande	15 000	15 000	15 000	

Förändringar mot årsbudget 2019 tkr	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Anmärkningar
Missbruk av spel om pengar	2	2	2	Enligt finansieringsprincipen.
Leasing av datorer	124	124	124	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Samhällsbyggnadsnämnden	1 918	3 190	4 690	
Generell neddragning	-1 057	-1 412	-1 412	
Till nämndens förfogande	500	500	500	
Beläggningsunderhåll	1 900	2 700	3 500	Kompensation för ökade ytor och prisförändring för att fortsatt klara målet 4,0%/3,5 %.
Ökade ytor väghållning	200	600	900	Ökade ytor vid utbyggnad av exploateringsområden m m exklusive beläggningsunderhåll.
Bergsskrotning väster fallfåran	100	100	100	Årligt anslag
Ökade ytor park	200	600	1 000	Ökade ytor vid utbyggnad av exploateringsområden m m exklusive beläggningsunderhåll.
Leasing av datorer	75	102	102	Succesiv återföring av tidigare avdragspost vid övergång till leasing av datorer.
Valnämnd, överförmyndarnämnd	-1 252	-1 259	-59	
Allmänna val	-1 200	-1 200		
Generell neddragning	-52	-59	-59	Generell neddragning överförmyndarnämnd
Summa ramförändringar	73 373	104 949	124 421	
Varav generell neddragning	-34 619	-45 820	-45 820	
Varav enl finansieringsprincipen	50	50	50	Motsvaras av förändring av generellt statsbidrag.
Varav målgruppsförändringar exkl LSS	32 596	54 049	69 411	Inkl lokalkostnader för nya avdelningar och skola exkl utökning Sytteskolan
Varav övriga förändringar	75 346	96 669	100 779	

Anm. Att förändringarna är mot budget 2019 innebär att ramförändringen från 2020 års budget till 2021 är 32 mkr, och från 2021 års budget till 2022, 19 mkr.

Investeringsbudget/investeringsplan 2020 - 2022

Specificeringen på objekt i planen är bundet till ett givet projekt och får inte användas i andra ändamål utan särskild beslut om omdisponering. Nämnderna kan göra ytterligare preciseringar och ange ytterligare villkor. Notering med EB i anmärkningskolumnen innebär att nämnden ska göra en särskild framställning till KS innan medlen får tas i anspråk. Med EB 23 avses att det är utgiften 2023 som behöver särskild framställan. I investeringsutgifterna ingår inte lokaler för förskolor, skolor och gruppboistäder. Dessa hyrs på sådana villkor att de inte behöver redovisas som investering.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2019	Budget 2020	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2021	Plan 2022	>=2023	S:a: 20-22	Anm
Kommunstyrelsen			53,2	6,7	71,3	68,1	13,0	192,6	
Övergripande IT			4,4		4,4	4,4		13,2	Specifikation av anslaget finns i KS budget. Disponeras genom beslut av KS ordf.
Affärssystem/PA-lönesystem		17,2	3,1	3,1				3,1	Ettappvis driftstart 2018-2019. Triss-projektet (Ekonomi-, PA/löne- och BI-system)
Kontaktcenter			6,5		15,1			21,6	EB
Ombyggnation, p.g.a. förtätning			3,5	3,5				3,5	EB Hyreshöjande, tidsförskjutet.
Div inv KSF kontor			0,3		0,3	0,3		0,9	Årligt anslag.
Konst i offentlig miljö			1,0		1,0	1,0		3,0	Disponeras genom beslut av KS ordf.
Enkelt avhjälpna hinder			0,5		0,5	0,5		1,5	Fördelas efter beslut i styrgruppen Agenda 22. Det finns även anslag i driftbudgeten.
Digitalt arkiv			0,4		0,4	0,4		1,2	System för elektroniskt långtidsbevarande. Projekt tillsammans med VG regionen.
Fastigheter och tomträtter			1,8	0,0	1,5	1,5	0,0	4,8	
Rivningar			1,0		1,0	1,0		3,0	Årligt anslag, Enligt rivningsplan.
Förnyelse av enskilda vägar			0,5		0,5	0,5		1,5	Årligt anslag, Avser kommunens mark.
Dränering Karlsviks odlingsområde			0,3					0,3	
Övrigt inom Kommunstyrelsen									
Fastighetsförvärv m m			2,5		2,5	2,5		7,5	Årligt anslag, Strategiska markförvärv.
Överby trafikåtgärder					9,0			9,0	Generalplanekostnader senarelagd från 2020. Investeringsmedel till gatuutbyggnad av de delar som inte täcks av exploateringsintäkter.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2019	Budget 2020	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2021	Plan 2022	>=2023	S:a: 20- 22	Anm
Lärketorpet trafikåtgärder			5,0					5,0	Generalplanekostnader huvudgata mm.
Generalplanekostnader Vårvik			3,0		5,4	11,1	6,4	19,5	EB Avser 50 % av huvudgatan. Resterande del finansieras av gatukostnadsersättning.
Gatutbyggnad Vårvik			61,1		56,5	103,8	45,2	221,4	EB
Gatukostnadsersättning			-61,1		-56,5	-103,8	-45,2	-221,4	EB Ersättning från exploateringsbolag.
Generalplanekostnader Hjulvarn			10,6		10,7	24,2	6,6	45,5	EB Avser Kungsportsväg, cirkulation, tillfartsvägar, camping mm.
Serviceförvaltningen			10,6	0,1	20,5	22,2	0,0	53,3	
Måltid och lokalvård			3,0	0,0	1,4	1,2	0,0	5,6	
Diverse inventarier måltid och lokalvård			0,6		0,6	0,6		1,8	Årligt anslag.
Nya avdelningar förskola			0,5		0,2			0,7	Uppstart av nya avdelningar.
Ny avdelningar OF			0,5					0,5	Hagtornsstigen, det som avser måltid och lokalvård.
Utrustning nya sylteskolan			0,8					0,8	Det som avser måltid och lokalvård.
Inventarier Centralkök			0,6		0,6	0,6		1,8	Årligt anslag.
Tekniska verksamheter			5,1	0,0	3,8	3,8	0,0	12,7	
Fordon- och maskininköp			4,9		3,6	3,6		12,1	Årligt anslag.
Industrijärnväg			0,2		0,2	0,2		0,6	Årligt anslag för reinvestering.
Verksamhetsfastigheter			2,5	0,1	15,3	17,2	0,0	35,0	
Hyreshöjande åtgärder			0,2		0,2	0,2		0,6	Årligt anslag.
Stadshuset								0,0	
Uppfräschning sammanträdesrum			0,1		0,2			0,3	Inventarier och AV-utrustning konferensrum Stadshuset.
Stambyte VA					2,5			2,5	Reinvestering.
Samtliga dörrar stora trapphuset					0,4			0,4	
Cykelgarage			0,8					0,8	Hyreshöjande.
Övriga fastigheter									

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2019	Budget 2020	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2021	Plan 2022	>=2023	S:a: 20-22	Anm
Hjulkvarn 4:1 Folkets Park					12,0			12,0	EB Upprustning av Folkets Park.
Ängens gård ridanläggning						17,0		17,0	EB Hyreshöjning kultur och fritid.
Gårdhems bygdegård			0,8	0,1				0,8	Reinvestering i samband med övertagande. Hyreshöjning Kultur och fritid.
Nytt brandlarm Stadshuset			0,6					0,6	Reinvestering , utbyte 40 år gammalt brandlarm.
Utbildningsnämnden			40,4	0,0	6,0	4,7	0,0	51,1	
Lednings- och stödverksamhet			1,2		1,2	1,2		3,6	
Div inv centralt, oförutsett ledn o stöd			0,7		0,7	0,7		2,1	Årligt anslag.
IT administration			0,5		0,5	0,5		1,5	Årligt anslag.
Skolförmsövergripande verksamhet			0,9		0,9	0,9		2,7	
IT-utrustning			0,9		0,9	0,9		2,7	Årligt anslag.
Grundskola/Fritidshem			34,0		2,2	1,7		37,9	
Diverse inventarier grundskolan			1,7		1,7	1,7		5,1	Årligt anslag.
Utrustningsanslag skollokalerna			32,3		0,5			32,8	Inventarieanslag för "nya" Sylteskolan.
Förskola			4,3	0,0	1,7	0,9		6,9	
Diverse inventarier			0,9		0,9	0,9		2,7	Årligt anslag.
Nya avdelningar förskolan			3,4		0,8			4,2	Inventarieanslag för nya avdelningar iom förskolan.
Kultur- och fritidsnämnden			15,6	12,6	29,2	25,5	121,3	70,3 0,0	
Fritidsverksamhet			14,0	12,6	22,8	13,6	117,9	50,4	
Reinvestering inventarier och maskiner			0,3		0,7	1,8	1,2	2,8	Reinvesteringar i fritidsanläggningar. Återinvestering arbetsfordon och inventarier i idrottshallarna.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2019	Budget 2020	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2021	Plan 2022	>=2023	S:a: 20-22	Anm
Anpassning för funktionsnedsatta			0,1		0,2	0,3	0,3	0,6	Fortsatt arbete kring funktionsanpassningar vid verksamhetens samtliga områden för att bättre möta de behov och krav som ställs på anläggningarna.
Effektiviseringar energi, säkerhet och passersystem					0,6	1,6	1,6	2,2	B.la. utbyte av äldre belysning, värmepumpar etc. Utveckling av larm och passersystem. Byte till ny energieffektivare belysning vid anläggningar och motionsspår.
Reinvesteringar kommunägda anläggningar			0,3		0,9	2,8	2,5	4,0	Upprustning för att anpassa till dagens krav/önskemål. Asfaltering av grusytor vid stadsdelsidrottsplatser.
Sjölandabadet					2,5			2,5	Toaletter och åtgärder vid stranden.
Friluftsliv utegym						0,3	0,3	0,3	Placering vid större friluftsanläggningar, även i ytterområdena.
Slättbergshallen omklädning/ny entré		1,0	12,6	12,6	11,9			24,5	EB B-hallen ny placering av entrén och nya omklädningsrum mm.
Reinvestering Slättbergshallen					0,9	1,3		2,2	Reinvestering. Byte av befintlig hjullastare. Byte av befintliga portar. För att kunna nyttja C-hallen separat när A-hallen är stängd. Nv elcentral.
Reinvestering Slätthult			0,4		0,3	2,0		2,7	Upprustning av damernas omklädningsrum. Byte av traktor och värmepump.
Edsborg elitsatsningar							80,0	0,0	EB Anpassningar till arenakrav för elitspel.
Edsborg upprustning sidobyggnader					1,5			1,5	Upprustning av personalutrymme och kioskbyggnad på grund av arbetsmiljöproblem. Anpassningar till framtida arenakrav för elitspel.
Dränering gräsplaner			0,4					0,4	Sjuntorps IP.
Reinvestering Sjuntorp					2,0		12,0	2,0	EB Byte av fasad, tak samt belysning fotbollsplan. Möjlighet till ytterligare bassäng om behov finns.
Konstsnöspår TSOK						2,5		2,5	Utveckling av befintlig anläggning etapp 2, ytterligare 600 m spår för rund slinga. Inköp av pistmaskin för spårläggning.
Pistmaskin vid konstsnöspår						1,0		1,0	
Torsbohallen Parkeringsyta					0,5			0,5	För att betjäna, konstsnöspår, torsbovall och torsbohallen.
Friidrott Skogshöjden							20,0	0,0	EB Hänger samman med eventuell ombyggnad av Edsborg.
Sylte fritidsgård inventarier					0,8			0,8	Investering i samband med nybyggnad.
Kulturverksamhet			1,6		6,4	11,9	3,4	19,9	
Konstnärlig utsmyckning, inventarier/konstverk			0,6		0,6	0,6	0,6	1,8	Skulpturer till det offentliga rummet. Skulpturpark Gamle dal.
Konst i slussområdet						6,0		6,0	Utveckling inom samverkan i Fall- och slussområdet.
Inventarier och evenemangplats Folkets Park					4,0	2,0		6,0	EB Upprustning för att modernisera både möbler och teknik.
Reinvestering Kronan Kulturhus			0,3		0,1	0,2	0,2	0,6	Behov av återinvestering inventarier till kulturverksamheterna Kronan.
Reinvestering N3 - Mötesplats för ung kultur			0,1		0,1	2,5	2,0	2,7	Behov av återinvestering inventarier till kulturverksamheterna N3.
Reinvestering Stadsbibliotek			0,1		0,1	0,1	0,1	0,3	Behov av återinvestering inventarier till kulturverksamheterna Biblioteken.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2019	Budget 2020	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2021	Plan 2022	>=2023	S:a: 20- 22	Anm
Rfid Självbetjäningsapparat			0,5			0,5	0,5	1,0	Successivt byte.
Sylte bibliotek inventarier					1,5			1,5	Investering i samband med nybyggnad.
Omsorgsnämnden			17,2	4,0	9,6	4,2	0,0	31,0	
Vård och omsorg			14,2	4,0	7,8	2,5	0,0	24,6	
WIFI			4,3	1,1	3,3			7,6	Totalt 4 etapper 10 700 tkr, 2017-2021, statsbidrag 1,5 mkr 2019.
Läkemedelsskåp			1,3	0,5	1,2			2,5	Totalt 4 etapper 4 200 tkr, 2017-2021.
Förbättrad inomhusmiljö			1,7	0,7	0,5			2,2	
Stjärtmesen			4,0	0,5				4,0	Inflyttning sep/okt 2020.
Utökning korttid Tallbacken					0,5			0,5	Ombudgetering från 2019, 8 platser.
Nytt LSS-boende Humlev 34-38			0,9	0,9				0,9	
Pyskiatriboende Vitvingen			0,3	0,3				0,3	
Omvandling Slättbergsvägen 222 till demens					0,6			0,6	Delvis ombudgetering från 2019.
Lyftar och sängar			0,7		0,7	1,0		2,4	
Löpande investeringsanslag			1,1		1,1	1,5		3,7	
Omsorg för funktionsnedsatta			1,2	0,0	0,8	0,6	0,0	2,6	
Nytt LSS-boende Humlev 34-38			0,7					0,7	Inflyttning sommaren 2020.
Flytt av LSS boenden till Stavre					0,3			0,3	
Löpande investeringsanslag			0,5		0,5	0,6		1,6	
Social psykiatri			0,9	0,0	0,1	0,2		1,2	
Psykiatriboende Vitvingen			0,5					0,5	Inflyttning sen höst 2020.
Slättbergsv 140 ers Lantmannav			0,3					0,3	Ombudgetering från 2017, hösten 2020.
Löpande investeringsanslag			0,1		0,1	0,2		0,4	
Nytt psykiatriboende								0,0	Alingsåker inflyttning 2023.
Lednings och stödverksamhet On			0,8	0,0	0,8	0,9	0,0	2,6	

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2019	Budget 2020	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2021	Plan 2022	>=2023	S:a: 20-22	Anm
Stab			0,1		0,1	0,2		0,5	
IT			0,7		0,7	0,7		2,1	
Arbetsmarknads- och socialnämnden			0,1		0,1	0,1		0,3	
Samhällsbyggnadsnämnden			110,8	0,0	137,4	184,4	160,2	432,6	
Väghållning			103,4	0,0	124,1	171,9	141,1	399,4	
Förnyelse/upprustn offentlig miljö			1,1		1,5	1,5	1,5	4,1	Årligt anslag.
Stadsutvecklingsprojekt			0,5		0,5	0,5	0,5	1,5	Mindre utvecklingsprojekt.
Offentlig belysning			3,5		3,5	3,5	3,5	10,5	Årligt anslag. Reinvesteringar och energispar- och trygghetsåtgärder.
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder			0,6		0,6	0,6	0,6	1,8	Årligt anslag.
Diverse mindre gatuarbeten			1,4		1,5	1,5	1,5	4,4	Årligt anslag.
Tillgänglighet busshållplatser			0,5		0,5	0,5	0,5	1,5	Förutsätter statsbidrag.
Trafiksignaler			0,8		0,0	0,8		1,6	Reinvestering trafiksignaler.
Cykelparkering o garage					0,5			0,5	Förbättringsåtgärder enligt antagen cykelplan samt KF-mål.
Effektbelysning centrum			1,0					1,0	Belysningsprojekt inom centrum med fokus på effekter och trygghet.
Kameraövervakning					0,5			0,5	Införande av kameraövervakning på allmänna platser i Trollhättan.
Kungsgatan			2,0				20,0	2,0 EB 23	Ombyggnad Föreningsgatan till Garvaregatan. Mindre åtgärder 2020 och start ombyggnad 2023.
Drottningtorget		54,1	3,0					3,0 EB	Ombyggnad av Drottningtorget inkl Kungsgatan och Föreningsgatan.
Kanaltorget							6,5	0,0 EB	Ombyggnad av befintligt torg inkl orangeri.
Torseredsvägen							6,0	0,0	Ombyggnad samt utbyggnad av GC från Von Döbelns väg till Edsvägen inför GC Edsvägen.
Cirk plats Vbg-vägen - Albertsv.							4,5	0,0	Korsningen vid Granliden.
Cirk plats Lärketorget			2,0					2,0	Generaleplanekostnad rondeli samband med exploatering Lärketorget.
Sågaregatan och Elviusgatan			2,5					2,5	Åtgärder i samband med byggprojekt i kv Zebran.
Tingvalla trafikåtgärder						3,0		3,0	Åtgärder i samband med planprogram samt ny Dp för Renen m.m.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2019	Budget 2020	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2021	Plan 2022	>=2023	S:a: 20-22	Anm
Djupebäcksgatan			1,0					1,0	Korsningen med Gustav Melins gata vid Högsolan Väst.
Olof Palmes gata			4,0		3,0			7,0	EB Strandgatan - Drottninggatan.
Lilla Spiköbron		2,0	12,0					12,0	EB Ny bro Spikön-Mossberget ersätter befintlig.
GC-tunnel Älvhögsborg							15,0	0,0	EB Utbyte av bef. tunnel för att bredda upp den enligt fördjupad översiktsplan FÖP.
GC-väg Storgatan							6,0	0,0	EB Ny GC-väg Storgatan i enlighet med FÖP:en samt kopplat till centrumutveckling.
Lasarettsvägen					5,0	5,0		10,0	EB Generalplanekostn ombyggn. Lasarettsv i samband med expl inkl ombyggn cirkulationsplats.
GC-väg till Sjuntorp					2,0	5,0	5,0	7,0	EB Regionens GC-plan. Velanda - Sjuntorp. Bidrag till statlig. infrastruktur - delfinansieras av TRV.
GC-väg Tunhemsvägen					2,0	2,0		4,0	Enligt cykelplan. Mellan Lunnev - trafikpl Hullsjön. Exkl bro över Rv 44.
GC-väg Överbyvägen			3,5					3,5	Enligt cykelplan. Mellan Anes väg och Ladugårdsvägen.
GC-väg i Upphärad						2,0		2,0	Enligt cykelplan. Mellan Upphärad kyrka och skolan (statlig väg).
GC-väg Hunnebergsgatan						1,0		1,0	Mellan Idrottsvägen- Tunhemsvägen.
GC-väg Oscarsbron							5,0	0,0	Mellan Landbergssliden och Åkersbergsv i samband med Oscarsbrons renovering.
GC-väg Sandhemsvägen			2,5					2,5	Mellan Fågelstråket och Stamkullevägen.
GC-väg Syltevägen			1,5					1,5	Mellan Modhs väg och Frälsegårdsgatan i samband med VA-sanering.
GC Idrottsvägen					1,0			1,0	Ny GC-bana på Idrottsvägen mellan Hunnebergsgatan och Tunhemsvägen.
GC Tunhemsvägen västra					2,0			2,0	GC-bana på Tunhemsvägens västra del, mellan E45 och Kungsportsvägen.
Vänersborgsvägen						5,0		5,0	EB Generalplanekostnader för ombyggnad i samband med exploatering av Galaxen.
Stridsbergsbron		20,8	60,0		100,0	140,0	25,0	300,0	EB Bro Hjulksvarn – Källstorp. Ingår i översiktsplan. Preliminär kostnad.
GC-väg till Öresjö							20,0	0,0	EB Från Strömslund till Öresjö. Statlig medverkan osäker och inte förutsatt.
GC-väg Edsvägen, Lärketorpet							10,0		Från Torsred till Lärketorpet via Edsvägen.
GC-väg Väne-Åsaka							10,0		Från Gärdhem och Hullsjövägen till Väne Åsaka.
Parkverksamhet			6,2	0,0	10,9	8,2	17,4	25,3	
Centrumåtgärder			0,3		0,3	0,3	0,3	0,9	Årligt anslag.
Ombyggn lekplatser			1,0		1,0	1,0	1,0	3,0	Årligt anslag. En - två lekplatser per år beroende på storlek.
Div mindre parkarbeten			1,0		1,0	1,0	1,0	3,0	Årligt anslag.
Lekutrustning			1,1		1,1	1,1	1,1	3,3	Reinvestering av klätterställningar etc. Ändrade normer.
Perennplanteringar			0,3			0,3		0,6	Nya perennplanteringar.

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2019	Budget 2020	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2021	Plan 2022	>=2023	S:a: 20-22	Anm
Spikön			0,5					0,5	Renovering av fågeldammen .
Lekvallen Torsred							1,0	0,0	Utveckling av lekplats Lekvallen i Torsred.
De Lavals park			1,0					1,0	Utveckling av lekplatsen i De Lavals park i Strömslund.
Polhemsplatsen, Villa Stranna						1,5		1,5	Bygga samman Polhemsplatsen med baksidan på Villa Stranna.
Kanalbanken			1,0					1,0	Öppna upp och synliggöra entrén till Kanalbanken från Österlånggatan m.m.
Ryrbäcksparken							0,5	0,0	Ombyggnad, ny utformning.
Stadsparken					5,0	1,5	5,0	6,5	EB Ombyggnad i enlighet med nya FÖP. Folkets Park-delen 2021 och Lunnen 2022.
Ekparken						1,5		1,5	Ombyggnad och trygghetsåtgärder i etapper samt utveckling av lek.
Betty Backs park							1,0	0,0	Ombyggnad och tillgänglighet- och trygghetsåtgärder i etapper.
Kungstorget							1,5	0,0	Ombyggnad av ny utformning för lek o tillgänglighet.
Lextorpsparken					1,5			1,5	Ombyggnad för trygghet och tillgänglighet.
Halvors park							1,0	0,0	Ombyggnad o ny utformning.
Strömslundsparken							1,0	0,0	Ombyggnad av ny utformning för lek o tillgänglighet.
Granlyckan					1,0		1,0	1,0	Ombyggnad av ny utformning för lek o tillgänglighet.
Bockstensparken							1,5	0,0	Ombyggnad av ny utformning för lek o tillgänglighet samt ev. utveckling av lek etc.
Mossberget							0,5	0,0	Utveckla Mossberget mellan Spikön och Jvg-bron med fokus på park och trygghet.
Fys.plan-, bygg-, lantmäteriverks.			0,9	0,0	1,4	2,6	0,7	4,9	
Plotter			0,2					0,2	
Lågflygning för primärkarta			0,2		0,2	0,3		0,7	
Fotobaserad 3D-modell Thn:s tätort						0,3		0,3	
Ortofoto kommuntäckande						0,7		0,7	
Byte mätlagsbil GHK585			0,4					1,1	
Byte mätlagsbil MPL997					0,4			0,4	
IT-investeringar kart-mätning			0,1		0,1	0,2	0,2	0,4	
Ny mjukvaruplattform MBK					0,3			0,3	
3D-databas			0,1		0,2			0,3	
VR-utrustning					0,2			0,2	
Nytt handläggningsstöd KLM						0,3		0,3	

Nämnd/objekt	Mkr	Fleråriga större projekt T.o.m. 2019	Budget 2020	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2021	Plan 2022	>=2023	S:a: 20-22	Anm
E-tjänster o automatiserade processer						0,8	0,5	0,8	
Miljöverksamhet			0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	1,0	
Mobilt handläggningsstöd MK					0,5			0,5	
E-tjänster o automatiserade processer						0,5		0,5	
Lednings- och stödverksamhet			0,3	0,0	0,5	1,2	1,0	2,0	
IT-investeringar LOS					0,3			0,3	
Uppgradering/utbyte AGS			0,2					0,2	
E-tjänster			0,1		0,2	0,2		0,5	
Digitalisering och automatisering						1,0	1,0	1,0	
Exploateringsprojekt			34,4	21,8	45,7	30,9		111,0	Projekt specificeras i denna handling på sidan om exploateringsbudget.
S:a exl exploateringsprojekt			237,2	23,3	253,6	287,0	294,5	777,8	
<i>Ombudg/tidsförskjutning</i>			<i>-57,2</i>		<i>-33,6</i>	<i>-27,0</i>		<i>-117,8</i>	
S:a exl exploateringsprojekt			180,0	23,3	220,0	260,0	294,5	660,0	
Exploateringsprojekt			34,4	21,8	45,7	30,9	0,0	111,0	Flera exploateringsprojekt fortsätter efter 2022.
Summa totalt inkl gatukostnadsersättning			214,4	45,1	265,7	290,9	294,5	771,0	För perioden 2020 till 2022 erhåller staden 221 mkr i gatukostnadsersättning från Trollhättans exploaterings AB, bruttoinvesteringarna är 992 mkr
-varav Stridsbergsbron			60,0	0,0	100,0	140,0	25,0	300,0	